

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Г О Д И Ш Е Н О Т Ч Е Т
за дейността
на Комисията за защита на личните данни
през 2011 година

на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Анализ и отчет на степента на постигане на приоритетите на Комисията за защита на личните данни, залежали в годишния отчет за 2010 година	4
II. Правомощия на Комисията за защита на личните данни по Закона за защита на личните данни и по Закона за електронните съобщения	7
III. Регистрация на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри на лични данни. Състояние на внедрените информационни и комуникационни системи	14
IV. Постъпили жалби и искания. Специфични казуси и практика на комисията. Анализ на съдебната практика	20
V. Контролна и административно-наказателна дейност на комисията	34
VI. Анализ на изразените от комисията становища	47
VII. Искания за разрешения на трансфер на лични данни	60
VIII. Реализирано обучение	64
IX. Готовност за осъществяване на надзора по обработване на личните данни в Националната Шенгенската информационна система.	73
X. Принос към политиката на ЕС по защита на личните данни	81
XI. Сътрудничество на КЗЛД с други държавни органи в национален план и международно сътрудничество със сродни надзорни органи, работни групи и съвместни надзорни органи. Регионално сътрудничество	94
XII. Административен капацитет и финансово състояние	108
XIII. Приоритети на КЗЛД за 2012 година	114

Увод

Настоящият отчет представя обобщена информация относно цялостната дейност на Комисията за защита на личните данни през 2011 г. по всички основни направления от нейната компетентност. Отчетът е изготвен на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни и обхваща периода от 01.01.2011 г. до 31.12.2011 г. В началото на отчета е направен анализ на постигане на приоритетите на КЗЛД за 2011 г. Последователно са представени правомощията на Комисията, произтичащи от Закона за защита на личните данни и Закона за електронните съобщения, дейността по регистрация на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри, направен е анализ на практиката на Комисията по разглеждане на жалби и осъществяване на контролната дейност. Представен е преглед на изразените становища по актуални въпроси и разрешения за предоставяне на лични данни в трети държави и реализираната дейност по обучение в областта на защитата на личните данни. Специално внимание е отделено на сътрудничеството на КЗЛД с други държавни органи в национален план и международно сътрудничество със сродни надзорни органи, както и готовността на Комисията за осъществяване на надзора по обработване на личните данни в Националната Шенгенска информационна система с оглед предстоящото присъединяване на страната към Шенгенското пространство. Направен е обзор на приноса на националния надзорен орган по защита на данните към политиката на ЕС в областта на защитата на личните данни. Представени са административният капацитет и финансовото състояние на Комисията през годината.

I. Анализ и отчет на степента на постигане на приоритетите на комисията за защита на личните данни, залегнали в годишния отчет за 2010 г.

През отчетния период КЗЛД положи максимални усилия за изпълнение на приоритетите на Комисията за защита на личните данни, залегнали в годишния отчет за 2010 г. Основен акцент през годината беше поставен върху провеждането на обучение в областта на защитата на личните данни на точно определени целеви групи. Комисията не само продължи своята традиционна обучителна дейност от предходните години, но и разви мащабна обучителна кампания, обезпечена изцяло със собствени финансови и човешки ресурси и съобразена с актуалните нужди и потребности на администраторите на лични данни. В изпълнение на годишния план за обучение бяха проведени 22 броя семинари и обучения, в които се включиха 481 служители от 106 институции и организации. Основен приоритет по линия на обучителната дейност бяха серията от семинари, предназначени за администратори и обработващи лични данни с право на достъп до данни, обработвани в Националната Шенгенска информационна система. С обучението на тези администратори и обработващи лични данни бе изпълнена задължителна мярка в областта на личните данни, предвидена в Националния план за действие за пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген и за премахването на контрола по вътрешните граници.

Друг основен приоритет за 2011 г. беше насочен върху изпълнението на задълженията на КЗЛД като наблюдаващ орган относно сигурността на данните съгласно Закона за електронните съобщения. В изпълнение на своите задължения по закона Комисията за първи път обобщи и предостави на Европейската комисия и Народното събрание статистическа информация относно случаите на достъп до задържани трафични данни и постави началото на инициатива за провеждане на редовни срещи и консултации с всички ангажирани в процеса по задържане на данни на национално ниво органи и предприятия, предоставящи електросъобщителни мрежи и/или услуги.

Особено важен приоритет във фокуса на вниманието на Комисията през 2011 г. беше активното участие в работата на европейските органи и институции по линия на защитата на личните данни и неприкосновеността. Много сериозно внимание бе отделено на дефинирането на направленията и параметрите, които изискват промяна в европейската правна рамка в областта на защитата на личните данни. Важен аспект от работата на ниво ЕС за Комисията беше и въпросът за защита на личните данни в областта на телекомуникациите, който намери реализация в участие в нарочна публична консултация на ЕК във връзка с транспонирането на национално ниво на правните инструменти за защитата на данните в този сектор.

Задача с постоянен характер през 2011 г. бе постоянната комуникация на комисията със сродни надзорни органи в областта на защитата на личните данни. С цел споделяне на добри практики и сътрудничество при решаване на сходни казуси през годината бяха обменяни множество запитвания и информация по въпроси, засягащи практическото прилагане на изискванията на Шенгенската конвенция, защитата на личните данни при осъществяването на видеонаблюдение, при пренасяне на официални документи, съдържащи лични данни, по пощата и по куриери и др.

Елемент от политиката за повишаване на осведомеността на гражданите за техните права в областта на защитата на личните данни беше провеждането на активна образователна и информационна дейност. За постигане на тази поставена цел, насочена основно към повишаване на осведомеността на младата аудитория, през 2011 г. Комисията одобри и прие информационно-образователно съдържание, посветено на заплахите в интернет пространството и предназначено за деца и родители. Поради актуалния си характер тази цел остава приоритетна и в бъдещата дейност на КЗЛД.

През 2011 г. КЗЛД успешно продължи стартиралата през 2010 г. специализирана национална информационна кампания, посветена на повишаването на степента на информираност сред гражданите на Република България за техните права в областта на защита на личните данни на територията на страната и в Шенгенското пространство. Със съдействието на държавни органи

и структури, както и от неправителствени организации приключи разпространението на чуждоезикови версии на 20 000 информационни брошури – на английски, немски, сръбски, руски, турски, френски и испански език.

Като основно средство за информация и контакт с гражданите се използва официалният сайт на КЗЛД. През отчетния период, в изпълнение на постоянния приоритет на институцията за осъществяването на пълноценна и ефективна образователна дейност сред различни целеви групи в обществото, на Интернет страницата и в бюлетина на КЗЛД се публикуваха материали, отразяващи събития и факти в областта на защита на личните данни с оглед постигането и поддържането на адекватно ниво на информираност сред българските граждани за националния и европейския режим на защитата на личните данни, както и за техните права и задължения по ЗЗЛД. Интернет страницата на Комисията бе актуализирана с нова, по-пълна информация, отнасяща се до правата на гражданите при обработка на личните им данни в Шенгенската информационна система.

II. Правомощия на Комисията за защита на личните данни по Закона за защита на личните данни и по Закона за електронните съобщения

1. По Закона за защита на личните данни

1.1. Изразяване на становища

Цялостната дейност, която КЗЛД развива в ежедневната си работа, е насочена към създаване на ясни правила и прилагането на унифицирани изисквания в областта на защитата на личните данни. Важен инструмент за оказване на подкрепа и съдействие на администраторите на лични данни, който едновременно с това е и средство за контрол, е изразяването на становища по въпроси относно обработването и защитата на личните данни.

Голяма част от въпросите, по които Комисията е била сезирана през 2011 г. и е изразила становище относно приложението на ЗЗЛД, се отнасят до голяма група администратори на лични данни, тъй като чрез тях се разясняват специфични нормативни изисквания и се решават принципни въпроси, имащи отношение към защитата на личните данни. Този тип становища на надзорния орган са особено важни, тъй като посредством тях се създават ясни и прозрачни критерии за еднообразното прилагане на закона от всички, които имат задължения по него. Независимо от това през отчетния период продължи и практиката да бъдат изразявани позиции и по конкретни казуси, имащи отношение към дейността само на даден администратор на лични данни, като изразеното от Комисията становище в тези случаи е индивидуализирано съобразно конкретните специфики.

1.2. Съгласуване на законови и подзаконови актове

Освен с официални становища по въпроси от своя компетентност през 2011 г. Комисията редовно е била сезирана и по линия на съгласуването на проекти на нормативни актове съгласно разпоредбите на чл. 32, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерски съвет и неговата администрация.

1.3. Обучение в областта на защитата на личните данни

КЗЛД е единствен надзорен орган по защита на личните данни в Република България и като такъв се стреми да прилага единни правила в тази област. Основен инструмент за постигане на унифицирани стандарти по защита на данните е провеждането на задължително обучение в областта на защитата на личните данни. През 2011 г. Комисията продължи и надгради своята дейност по обучение на администратори на лични данни от предходните години. През 2010 г. бяха обнародвани изменения и допълнения в ЗЗЛД, с които бе нормативно установено правомощието на Комисията да извършва и развива обучителна дейност. Тази функция на КЗЛД бе разписана в чл. 10, ал. 1, т. 12 от Закона за защита на личните данни, според който Комисията организира и координира обучението в областта на защитата на личните данни.

1.4. Упражняване на правата на лицата

През настоящата година прави впечатление, че гражданите все повече са информирани за необходимостта от защита на свои лични данни и сезират Комисията с различни по своя характер въпроси не само когато смятат, че са нарушени техните права, но и за получаване на компетентно становище във връзка с обработването на техни лични данни и на близките им.

През 2011 г. в КЗЛД са постъпили общо 346 броя запитвания от администратори на лични данни и граждани по въпроси, имащи отношение към защитата на личните данни. Двете основни форми на комуникация са електронната поща и интернет сайта на КЗЛД – www.cdpd.bg.

Най-актуалните въпроси могат да бъдат структурирани, както следва:

- **Относно регистрацията на администратори на лични данни:** С оглед изпълнение на задължението за подаване на заявление за регистрация в Регистъра на администраторите на лични данни и водените от тях регистри в КЗЛД през 2011 г. са постъпили голям брой запитвания, отправени от държавни институции, Централната изборителна комисия, общинските и секционните изборителни комисии, търговци, неправителствени организации, обменни бюра, агенции за недвижими имоти, рекламни агенции, лица, занимаващи се с

електронна търговия, одиторски дружества, счетоводни дружества, инициативни комитети по чл. 96 от Изборния кодекс, компании, установени в трети държави чрез техните местни представители, клонове на чуждестранни банки и др. Комисията бе сезирана и от администратори на лични данни – физически лица, като адвокати, вещи лица и други, упражняващи свободни професии.

- **Относно копирането на лични карти:** Комисията отговори на множество запитвания на граждани относно това, дали конкретни администратори на лични данни имат право да извършват копиране на техните лични карти, като: банки, нотариуси, мобилни оператори, застрахователни и презастрахователни дружества, работодатели спрямо техни работници/служители, както и спрямо кандидати за работа.

- **Относно предоставянето на лични данни:** Комисията констатира, че през 2011 г. е налице засилен обществен интерес относно обработването на лични данни в определени случаи, както следва: предоставяне на лични данни от страна на водачи на моторни превозни средства, при заплащане на винетна такса за ползване на републиканските пътища на територията на страната; при искането от страна на търговци купувачите при заплащане на стоки и услуги с кредитна карта чрез терминално устройство ПОС да представят лична карта с цел идентификация; на физически лица чрез предоставяне на лични данни като условие за участие в игри/томболи; правото на лица, които извършват охранителна дейност, да изискват представяне на лична карта от физически лица при влизане в охраняваната сграда; на физически лица при получаване на колетни пратки/препоръчани писма от „Български пощи“ ЕАД; на физически лица – избиратели, включили се доброволно в подписки, с които те подкрепят участието в изборите на независим кандидат; изискването за предоставяне на ксерокопие на лична карта на кандидат-студентите при кандидатстване за обучение във висши учебни заведения; правото на лекарите в лечебни заведения за първична медицинска помощ/лекарите по дентална медицина да изискват от пациентите техните лични данни; възможността работодатели да въвеждат система за контрол на работното време чрез снемане на биометрични данни от работниците/служителите, с които са в професионални отношения; обработване чрез записване на лични данни при осъществяването на видеонаблюдение на

съседен имот чрез камери; практиката при кандидатстване за работа работодателите да изискват от кандидатите да предоставят личните си данни за себе си и за семейството си; изискването на някои работодатели към кандидатите за работа да предоставят „актуална снимка” при кандидатстване за конкретна работна позиция.

- **Относно публикуване на лични данни:** Комисията многократно бе сезирана и относно това, дали е законосъобразно: публикуването в медиите на информация, представляваща „лични данни” в обявление за публична продажба на недвижим имот, както и дали могат да се съдържат и лични данни на собственика на имота – обект на продажбата, като: трите имена, единния граждански номер, паспортни данни, адрес; свободният достъп до личните данни на лицата, вписани в Търговския регистър; публикуването на ЕГН във фактури на абонати/клиенти.

- **Относно предоставяне на лични данни на трети лица:** През 2011 г. Комисията установи, че все повече граждани отправят запитвания относно това, дали е законосъобразно: да бъдат предоставяни лични данни на потребители/абонати на трети лица с цел събиране на неизплатени задължения; предоставяне на лични данни на трети лица, използвани за целите на директния маркетинг и какви са правата на физическите лица в тези случаи.

- **Относно подаване на искане за трансфер на данни:** Поради глобализацията на световната икономика множество български и чуждестранни търговски дружества сезираха Комисията относно: на какви изисквания трябва да отговаря искането за трансфер на данни в трети държави; как може да бъде подадено искането; какви информация и доказателства следва да представи искателят във връзка с откриване на административно производство пред КЗЛД по искане за трансфер на данни; какво е необходимо във връзка с процедурата по даване на разрешение за предоставяне на лични данни към получател в трета държава.

- **Относно унищожаване на лични данни:** С оглед засилване на ангажираността на администраторите на лични данни по отношение на техните задължения по ЗЗЛД през 2011 г. Комисията бе сезирана и относно това, кой има

право да извърши унищожаване на лични данни и каква е процедурата по унищожаването на лични данни.

2. По Закона за електронните съобщения

Директива 2006/24 (директивата за запазване на данни) беше транспонирана в българското законодателство посредством изменения и допълнение в Закона за електронните съобщения (ЗЕС) през 2010 г. С влизането в сила на тези изменения бяха определени на законово ниво всички участници в процеса по задържане на и осъществяване на достъп до трафични данни, а КЗЛД беше определена за наблюдаващ орган относно сигурността на данните. В изпълнение на правомощията си по ЗЕС през 2011 г. КЗЛД за първи път обобщи и предостави статистическа информация съгласно изискуемите параметри на закона, на Европейската комисия и Народното събрание в указания в ЗЕС срок.

Едновременно с дейността по анализ и обобщения, правен на национално ниво от КЗЛД през периода април–май 2011 г., през май с.г. в Брюксел беше представен докладът на Европейската комисия (ЕК) за оценка на процеса по транспониране на Директивата за запазване на данните в законодателствата на отделните държави членки. Общият извод на ЕК съгласно този доклад е, че запазването на данни е ценен инструмент за правосъдните системи и за прилагането на законодателството в Европейския съюз (ЕС). Независимо от този общ положителен извод ЕК констатира редица проблеми: Директивата не е напълно хармонизирала подхода за запазване на данни и не е създала равни условия за операторите; има значителни разлики между законодателствата на отделните държави членки по отношение на целите, достъпа до данни, периодите на задържане, защитата на личните данни и предоставянето на статистическа информация. Поради това в своя доклад ЕК насърчава/препоръчва на държавите членки освен статистически данни и информация, да й предоставят и анализ на полезността от получаваните задържани трафични данни, информация за конкретни/отделни искания за достъп до такива данни, да бъде посочвана възрастта на данните, да бъде представяна разбивка на статистическите данни по отделни показатели, както и информация, доколко запазените данни са от

решаващо значение за разследването на престъпления и постановяването на осъдителни/оправдателни присъди. Общата цел на този призив на ЕК е да се види ролята на запазените трафични данни за наказателното разследване, респ. тяхната тежест и влияние за изхода на наказателния процес.

На базата на горепосочения анализ и изводи на ЕК и при отчитане на обстоятелствата, че предоставената статистическа информация от предприятията през 2011 г. се различава по своята конкретика, КЗЛД реши да инициира провеждането на срещи на национално ниво с всички участници в процеса по задържане и осъществяване на достъп до трафични данни, за да се постигне яснота по всички аспекти, по които ЕК би желала да получи информация и анализ от държавите членки. Само при наличието на такава информация българската страна ще може да участва в дискусиите на ниво Европейски съюз с обща национална позиция и разбиране по въпроса за бъдещето на директивата и нейното изменение, а КЗЛД ще бъде в състояние освен статистическа информация да предоставя и анализ на полезността и ефективността на този инструмент на национално ниво.

Целта на инициираните от КЗЛД срещи беше да бъде споделена практиката и затрудненията по прилагането на ЗЕС от страна на всички ангажирани в процеса субекти, като бъде обсъдена и възможността за предоставяне (освен на количествени данни) на анализ и статистическа информация по отношение въздействието на задържаните данни върху хода на разследването. В тази връзка през периода септември–декември 2011 г. бяха организирани и проведени 4 отделни срещи на КЗЛД със заинтересованите страни, както следва: с компетентните органи по ЗЕС, с предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги, с прокуратурата и със съда.

Комисията постави на обсъждане и изясняване следните въпроси:

- Полезност на информацията относно запазените трафични данни за разкриването, разследването на престъпления, респ. издирването на лица, както и за постановяването на оправдателни/осъдителни присъди;

- Възможността за предоставяне на анализ и справка относно конкретни видове престъпления или преобладаващия вид престъпления, за които най-често се иска достъп до запазени трафични данни;
- Възможността да бъдат обобщени данни относно правните основания и целта, за които обичайно се иска достъп;
- Изпълнението на задължението за водене на регистрите на исканията за достъп, отказите, разрешенията на съда и дадените справки;
- Възможността да бъде предоставяна справка относно случаите на удължаване на срока за задържане на данни с 6 месеца съгласно чл. 250а, ал. 5 от ЗЕС;
- Случаите, при които се отказва предоставяне на данни от страна на предприятията;
- Периодът, за който се задържат трафичните данни (т.нар. възраст на данните);
- Изясняване на отчетния период за предоставяне на статистическа информация на КЗЛД от страна на предприятията;
- Изясняване на възможността за представяне на по-детайлна информация на КЗЛД (разбивка относно времето, изтекло от задържането на данните до тяхното поискване от органите по месеци в рамките на едногодишния срок на задържане, както и по видове услуги);
- Разясняване на процедурите за достъп до запазени трафични данни по реда на НПК за нуждите на досъдебното и съдебното производство;
- Възможността за контрол от страна на наблюдаващия прокурор върху действията на разследващите органи във връзка с правото им да искат справки за задържани трафични данни;
- Случаите на достъп до запазени трафични данни в съдебната фаза.

След като обобщи и направи анализ на обменената информация, Комисията за защита на личните данни набеляза отделните направления на бъдеща дейност с цел издаване на задължителни указания в началото на 2012 г. на основание чл. 261а, ал. 3, т. 2 от ЗЕС.

III. Регистрация на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри на лични данни. Състояние на внедрените информационни и комуникационни системи

1. Регистрация на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри на лични данни

В изпълнение на законовото задължение Комисията за защита на личните данни да води публичен регистър на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри (по-нататък в текста – регистъра) през 2011 г. продължи активно процесът по регистрация на администратори на лични данни (АЛД), освобождаване от регистрация и актуализация на информация за вече съществуващи администратори в регистъра.

Системата за електронна регистрация на администратори на лични данни (еРАЛД) автоматизира цялостната дейност на администрацията на КЗЛД в процеса на регистрация на АЛД и се приема с нарастващо доверие от администраторите на лични данни и гражданите.

еРАЛД е уеб базирано приложение, обхващащо цялостната дейност по регистрацията на администраторите на лични данни и проследява технологичния процес по одобрение или отказ на вписването им в публичния регистър. Системата позволява поддържането на публични регистри за: вписаните АЛД, освободените от задължението от регистрация АЛД и АЛД, на които им е било отказано вписване в регистъра на КЗЛД. И трите регистъра с информацията в тях са публични и достъпни в интернет пространството чрез web страницата на КЗЛД.

Цялостната дейност по поддържане на трите публични регистъра в КЗЛД е в съответствие с концепцията на електронното правителство за предоставяне на гражданите на високоефективна и лесна за използване електронна услуга, изградена по технологията „на едно гише“.

Към 31.12.2011 г. общият брой на потребителите на еРАЛД достигна 261 355, като 235 475 са изявили желания да бъдат регистрирани като АЛД, а 28 249 са

подавали молби за освобождаване (**Фиг. 1**) от задължение за регистрация. 2 369 имат регистрация като АД, но поради ограничаване на дейността си или промяна на обстоятелствата по обработката на лични данни са изявили желание и за освобождаване от регистрация и поддържат в автоматизираната система и двата си профила (за регистрация и за освобождаване). В резултат на променени обстоятелства до момента са архивирани потребителските профили на 2 369 АД.

Утвърждаващата се тенденцията за широко използване от АД на електронната услуга за регистрация. Комисията свързва това с удобния и достъпен интерфейс за работа със системата и проведените обучения с ключови администратори на лични данни.

Фиг. 1

През 2011 г. Комисията е одобрила и са публикувани в регистъра на КЗЛД 42 911 броя АД, от които 28 127 са новорегистрирани, а 14 784 са актуализирали данните си за вече съществуваща регистрация. От новорегистрираните потребители 8 715 са подали заявления за вписване в регистъра и 19 412 – молба за освобождаване от регистрация.

С регистрираните през годината АД общият брой на вписаните в публичния регистър достигна 135 497 администратори, обработващи лични данни (**Фиг. 2**), и 26 627 освободени от регистрация (**Фиг. 3**).

Фиг. 2

Фиг. 3

През 2011 г. продължи активното използване от гражданите на предоставяната електронна услуга за регистрация на АД. От всичките 28 127 броя нововъдени документи само 1 748 са постъпили на хартиен носител.

Все по-активно се използва електронен подпис за подаване на документи. Услугата се предоставя за подаване на заявление за регистрация и през 2011 г. от подадените общо 8 715 броя 1 695 са подписани с универсален електронен подпис (УЕП) (Фиг. 4). Анализът на данните с предходни години показва ръст от 3% в полза на използването на универсален електронен подпис.

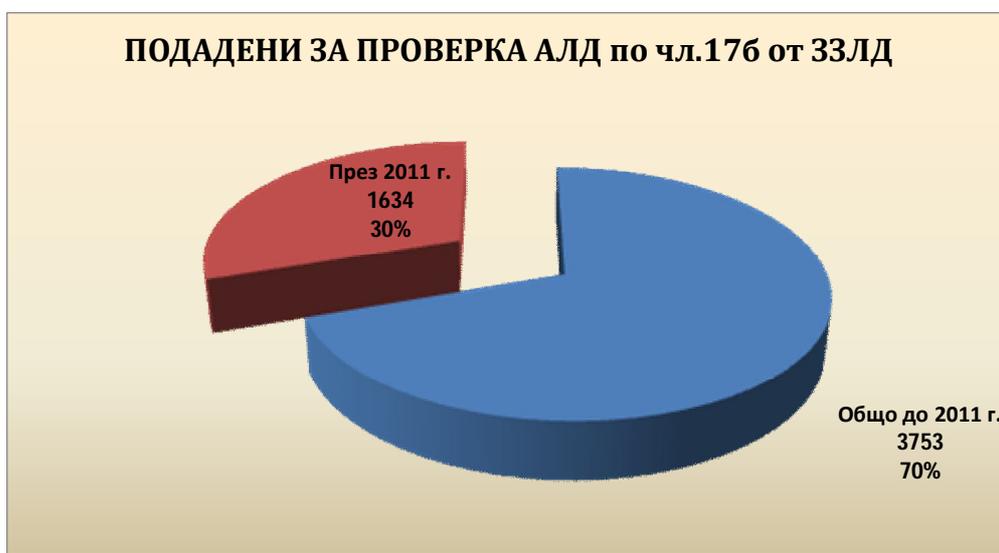
Фиг. 4

През отчетния период завърши и електронната обработка на получените в КЗЛД документи, свързани с актуализацията на данните на АД и поддържаните от тях регистри. Електронно са въведени и подготвени за обработка 71 515 заявления за регистрация и 63 941 потвърдителни листове. Същите са класирани в архивни кутии съгласно изискванията на архивния фонд.

Когато администраторът е заявил обработване на данни по чл. 5, ал. 1 от ЗЗЛД или на данни, чието обработване съгласно решение на комисията застрашава правата и законните интереси на физическите лица, Комисията задължително извършва предварителна проверка преди вписване в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 съгласно чл. 176 от ЗЗЛД.

През 2011 г. са подадени за проверка по чл.17б преди вписване на администраторите в публичния регистър на КЗЛД – 1 634 броя, с което общият брой на вписани в регистрите АД след предварителна проверка достигна 5 387. Запазва се тенденцията това да са АД от отраслите здравеопазване, посредническа дейност за намиране и устройване на работа и охранителна дейност.

Разпределението на администраторите на лични данни, подлежащи на проверка по чл. 17б от ЗЗЛД по години е показано нагледно на **Фиг. 5**.

Фиг. 5

През 2011 г. продължи модернизирането на системата за електронна регистрация на администратори на лични данни (eРАЛД). През есента на 2011 г. бяха регистрирани като АД и вписани с уникални идентификационни номера в публичния регистър на КЗЛД Централната изборителна комисия заедно с всичките 264 общински изборителни комисии.

Изградената системна архитектура и използването на доверителни вериги за сървърите повишават надеждността на системата и информационната ѝ сигурност.

2. Състояние на внедрените информационни и комуникационни системи

Откритият в началото на 2010 г. „Информационен център” на Комисията за защита на личните данни се превърна в ефективно комуникационно средство в полза на гражданите през 2011 г. Центърът отговаря на запитвания, постъпили чрез телефона (средно около 1130 обаждания на месец), web сайта и официалната поща на КЗЛД. През втората половина на 2011 г. чрез конкурс се пристъпи към постигането на възможно най-висока степен на автоматизация на работата на „Информационния център”. Реализира се „Усъвършенстване на Call център”, което даде възможност за още по-ползотворен контакт с гражданите и предоставяне на отговор по поставени от тях въпроси.

След провеждане на тръжна процедура се реализира и проект за провеждане без хартиени заседания, с безспорен икономически ефект.

Внедрена бе също така и автоматизирана система „ТРЗ и ЛС” за нуждите на КЗЛД.

През 2011 г. продължиха контактите на професионално ниво с Изпълнителната агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи”, която отговаря за GovCERT Bulgaria (Национален център за действия при инциденти по отношение на информационната сигурност), което е от съществено значение за успешното и безаварийно функциониране на информационната система на КЗЛД.

IV. Постъпили жалби и искания. Специфични казуси и практика на Комисията. Анализ на съдебната практика.

1. Анализ и статистика на постъпилите жалби и искания по чл. 38, ал. 1 от Закона за защита на личните данни. Специфични казуси и практика на Комисията

В изпълнение на своите правомощия за осъществяване на цялостен контрол за спазването на нормативните актове в областта на защита на личните данни, включително и относно спазване на изискванията на Закона за защита на личните данни, Комисията за защита на личните данни разглежда искания на физически лица с твърдения за нарушаване на изискванията на закона.

По искане, с което се търси защита на нарушени на искателя права, Комисията за защита на личните данни образува производство по разглеждане на жалба по смисъла на чл. 38, ал. 1 от Закона за защита на личните данни. Изискванията на закона са жалбите да са подадени от лице, за чиито права се търси защита и в едногодишен срок от узнаване на твърдяното нарушение, но не по-късно от пет години от извършването му.

При постъпване на искания, които не съдържат данни за нарушени права на искателя, са предприети действия по извършване на проверки и за издаване на задължителни предписания на администратори на лични данни във връзка със защитата на личните данни.

През 2011 г. Комисията е сезирана с 458 броя жалби, сигнали и запитвания относно обработване на лични данни и възможностите за упражняване на правата за защита при неправомерно обработване на лични данни или правата на достъп, информиране, коригиране или блокиране на лични данни.

Значителна част от исканията са свързани с възникнали договорни отношения между физическо лице и администратор на лични данни и обработването на лични данни по този повод. Следва да се посочи, че в част от случаите от Комисията е искано съдействие за прекратяване на тези

взаимоотношения или уреждането им по повод на предоставяне на определена услуга. Физически лица са се оплаквали относно изчисляване на дължими суми по договор, надвишени плащания при ползване на телекомуникационна услуга, сравняване на лични данни при покупка на медицински стоки или стоки със специален режим на продажба и др. В посочените случаи на физическите лица им е разяснявано как следва да защитят правата си, доколкото обработването на лични данни при или по повод договорно отношение е допустимо по силата на Закона.

Следваща категория искания, които са отправяни до Комисията, засягат въпроси относно защитата на правата на физическите лица и начина на упражняване на предвидените от закона права за достъп до лични данни или начините за сезиране на Комисията при нарушаване на Закона.

На исканията, в които са поставени въпроси относно защитата на физическите лица, са изготвени и изпратени подробни отговори на въпросите, които са поставени в съответното искане.

Предвид секторите на дейност на администраторите на лични данни, срещу които най-често са постъпвали през 2011 г. жалби от физически лица, могат да се посочат следните:

сектор „Телекомуникации, информационно общество”	199 жалби;
сектор „Медии”	8 жалби;
сектор „Здравеопазване”	5 жалби;
сектор „Банки и банкови институции”	27 жалби;
сектор „Осигурителни услуги”	11 жалби;

През 2011 г. на свои редовни заседания Комисията е приела 38 жалби за недопустими и 20 за нередовни, като административните производства по тях са прекратени. Шест от посочената категория жалби са постъпили през 2010 г.

Две от решенията, с които са приети жалби за недопустими, са оспорвани по съдебен ред от физическото лице, като при едно от оспорванията решението на Комисията е потвърдено, а при втория случай Административен съд – София град, е отменил административния акт, като го е върнал на Комисията за продължаване на административното производство.

Основни причини за прекратяване на административни производства поради недопустимост или нередовност на съответна жалба са липсата на предвидени от закона реквизити, чрез които се създават гаранции, че жалбата засяга конкретно физическо лице като носител на правата, предвидени в Закона за защита на личните данни. Липсата на подпис или идентификация на подателя на съответната жалба водят до риска за издаване на нестабилен административен акт, доколкото правото по чл. 38, ал. 1 от ЗЗЛД е лично, а предмет на административното производство е законосъобразността на обработване на лични данни по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗЗЛД или нарушения на права, предвидени в Глава Пета от същия закон.

Следваща категория жалби, които са приети за процесуално недопустими, са жалби, подадени от представители на юридически лица, в които не се сочат нарушения на ЗЗЛД. За недопустими са приети и жалби, в които не се сочи срещу кого са насочени и от предмета им е невъзможно служебно органът да индивидуализира евентуалния нарушител – администратор на лични данни.

При всички от посочените случаи на подателите на процесуално недопустими жалби са изпращани съобщения по реда на постъпване на съответната жалба (по електронна поща, адрес, телефон или по реда на чл. 61 от АПК) с указания за отстраняване на недостатъците на жалбите.

Друга причина за недопустимостта на жалби е наличие на преклудирани права по чл. 38, ал. 1 от Закона за защита на личните данни.

През календарната година 8 административни производства, образувани по жалби, са прекратени поради тяхното оттегляне. След предприемане на действия по изясняване на фактите и обстоятелствата по изложените в съответните жалби твърдения за нарушени права и поради удовлетвореност на жалбоподателите спрямо техните искания те се възползват от правото си да оттеглят своите жалби. Наличието на отказ от жалба е абсолютна пречка за продължаване на по-нататъшните действия на административния орган.

Административните производства по 43 от постъпилите през 2011 г. жалби са спрени предвид наличието на преюдициално производство по смисъла на чл. 54 от АПК.

Посочените административни производства са образувани по жалби на физически лица, в които се твърди, че без тяхно знание са сключени договори за услуги, като успоредно със сезирането на Комисията физическите лица са сезирали и разследващите органи за наличие на евентуално престъпление.

През календарната година е възобновено и приключило административното производство по една жалба, спряно през същата година, и е решена по същество една жалба, по която административното производство е възобновено през 2010 г. Комисията се е произнесла по жалбите, като ги е отхвърлила като неоснователни. Въз основа на събраните в административните производства доказателства, както и присъединените такива от преюдициалното производство е преценено, че не е извършено нарушение на Закона за защита на личните данни.

На свои заседания Комисията е разгледала по основателност в открити заседания 105 жалби. От посочената цифра 21 жалби са постъпили в Комисията през 2010 г., а 3 са върнати от Върховния административен съд след отмяна (частично или изцяло) на издаден вече административен акт по тях. От решенията по същество жалби, подадени на правно основание чл. 38, ал. 1 от Закона за защита на личните данни, 63 са отхвърлени като неоснователни предвид липсата на нарушение по Закона. В посочените случаи е установено, че съответните администратори на лични данни са обработвали личните данни в съответствие с правилата, предвидени в Закона за защита на личните данни. От решенията като основателни са 42 жалби, по 10 са издадени задължителни предписания на администратори на лични данни с цел да се преустановят действия, с които се нарушават права на физически лица, или да бъдат предприети действия с оглед на бъдещата защита на обработваните лични данни.

По 31 жалби Комисията се е произнесла, като е наложила административни наказания на правно основание чл. 38, ал. 2 във връзка с чл. 42 от Закона за защита на личните данни за установени нарушения, извършени от лица, имащи качеството

на администратори на лични данни. Размерът на административните наказания са 441 500 лв.

Наложените наказания са за нарушения, както следва:

- За нарушение на чл. 2, ал. 2, т. 3 от ЗЗЛД (принципа за пропорционалност на обработваните лични данни) – наложени административни наказания на обща стойност 75 000 лв. за установени 6 случая на нарушения.

- За нарушение на чл. 2, ал. 2, т. 1 и т. 2 от ЗЗЛД (принципа за обработване на лични данни за конкретни, точно определени и законни цели) – наложени административни наказания на обща стойност 119 000 лв. за установени 5 административни нарушения.

- За нарушение на чл. 2, ал. 2, т. 6 от ЗЗЛД (задължение на администратора на лични данни да поддържа обработваните лични данни във вид, който позволява идентифициране на съответните физически лица за период, не по-дълъг от необходимия за целите на обработването) – наложено 1 административно наказание в размер на 30 000 лв.

- За обработване на лични данни, без да е налице условие за допустимост по чл. 4 от ЗЗЛД – наложени административни наказания на обща стойност 154 000 лв. за установени девет административни нарушения. Една от санкциите е отменена.

- За нарушение на чл. 23, ал. 1 от ЗЗЛД (задължението на администратора на лични данни да предприеме необходимите технически и организационни мерки, за да защити данните от случайно или незаконно унищожаване или от случайна загуба, от неправомерен достъп, изменение или разпространение, както и от други незаконни форми на обработване) – наложени административни наказания на обща стойност 48 000 лв. за установени 16 административни нарушения.

- За нарушение на чл. 22, ал. 5 от ЗЗЛД (задължение на администратора на лични данни да оказва съдействие на Комисията при осъществяване на

контролната ѝ дейност) – наложено едно административно наказание в размер на 6000 лв.

- За нарушение на чл. 24, ал. 4 от ЗЗЛД (Отношенията между администратора и обработващия лични данни да се уредят с нормативен акт, писмен договор или с друг акт на администратора, в който да се определя обемът на задълженията, възложени от администратора на обработващия данните) – наложени 2 административни наказания в размер на 9 500 лв., като едно от тях е отменено от съда.

Към настоящия момент доброволно е платена имуществена санкция в размер на 12 000 лв., наложена на администратор на лични данни от телекомуникационния сектор за нарушение на чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД, извършено, като е осъществил действие по обработване на лични данни, без да е налице условие за допустимост на обработването.

На две съдебни инстанции е отхвърлена жалба, подадена от администратор на лични данни от сектор „Медии“ срещу решение на Комисията, с което на администратора на лични данни му е наложена имуществена санкция в размер на 2 500 лв. за нарушение на изискванията на чл. 23, ал. 1 от ЗЗЛД да се предприемат технически и организационни мерки, за да се защитят обработваните данни от случайно или незаконно унищожаване или от случайна загуба, от неправомерен достъп, изменение или разпространение, както и от други незаконни форми на обработване.

Върховният административен съд е изменил решения на Комисията в частта, с която се определя размерът на наложената имуществена санкция в 2 случая, като едно от съдебните решения се оспорва на по-горна инстанция.

Едно от решенията на Комисията, с което е наложена административна санкция в размер на 5 000 лв. за нарушение на чл. 24, ал. 4 от ЗЗЛД и 15 000 лв. за нарушение на чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД, е отменено от Върховния административен съд предвид обстоятелството, че администраторът на лични данни е предоставил на съдебната инстанция необходимите доказателства в подкрепа на това, че отношенията му с обработващия лични данни са уредени с договор, в който е

определен обемът на задълженията, които администраторът на лични данни е възложил на обработващия, както и доказателства за наличието на правно основание по чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД за допустимостта на обработването на лични данни. В този конкретен случай администраторът на лични данни не е изпълнил указанията на административния орган за представяне на посочените доказателства, които засягат негов правен интерес в рамките на административното производство.

За разлика от 2010 г., през 2011 г. Комисията е наложила едно административно наказание в размер на 6 000 лв. за несъдействие от страна на администратор на лични данни при осъществяване на контролните правомощия на административния орган в производство по чл. 38, ал. 1 от ЗЗЛД.

Не са оспорвани две от решенията, постановени през 2011 г., с които е наложено административно наказание в размер на 11 000 за нарушение на чл. 2, ал. 2 и чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД, административно наказание в размер на 1 500 лв. за нарушение на чл. 23, ал. 1 от ЗЗЛД. В първия случай нарушението е извършено от физическо лице, притежаващо качеството на администратор на лични данни за неправомерно разпространение на лични данни, а при втория случай администраторът на лични данни е медия, която не е предприела мерки за защита на лични данни от неправомерен достъп и разпространение.

Следва да се посочи, че през 2011 г. беше потвърдено от Върховния административен съд едно решение на Комисията, с което през 2010 г. са наложени административни наказания на двама администратори на лични данни в размер общо на 27 000 лв. за нарушения на чл. 4, ал. 1 и чл. 34а, ал. 1, т. 3 от Закона за защита на личните данни, извършени при осъществяване на дейност с маркетингови цели

По посочените по-горе влезли в законна сила административни актове са предприети действия за образуване на изпълнителни производства от НАП.

С оглед установените нарушения на Закона за защита на личните данни се наблюдава превес на несъобразяването на администраторите на лични данни със задължението им по чл. 23 от Закона за защита на личните данни да предприемат

необходимите мерки, за да защити данните от случайно или незаконно унищожаване или от случайна загуба, от неправомерен достъп, изменение или разпространение, както и от други незаконни форми на обработване.

При две от сезиранията комисията е установила обстоятелството, че отношенията между администратора и обработващия лични данни не са уредени в съответствие с нормата на чл. 24, ал. 4 от Закона за защита на личните данни.

По-малко, но не и по важност, са установените нарушения на чл. 4 от Закона за защита на личните данни. В най-общия случай това нарушение се среща при предоставяне на лични данни от един администратор на лични данни към друг.

Предоставянето на лични данни като действие по тяхното обработване следва да е осъществено при наличие на условие за допустимост. В голяма част от случаите администраторите на лични данни смятат, че наличието на качество по чл. 3 от ЗЗЛД на предоставящия данните и на получаващия е достатъчно условие за правомерност на обработването на личните данни, предмет на предоставяне и съответно получаване.

Специфичен казус, който е разглеждала Комисията за защита на личните данни, е разпространение на личните данни на бивши служители. Комисията е сезирана с оплакване от физическо лице, че бивш работодател – администратор на лични данни е разпространил лични данни (три имена и единен граждански номер) на голям брой лица чрез изпращане на писма по електронната поща и факсове. В хода на административното производство се установява, че управителят на фирмата е разпоредил на служител от свой офис да разпрати писмата до клиенти на фирмата, които съдържат данните на жалбоподателя. Комисията е постановила решение, с което е уважила жалбата и е наложила на администратора на лични данни имуществена санкция в размер на 15 000 лв. за нарушение на разпоредбата на чл. 2, ал. 2, т. 3 от ЗЗЛД. Решението е оспорено и ВАС е изменил административният акт само в частта по отношение на размера на наложеното наказание, като е определил минимума за този вид нарушение 10 000 лв. и е потвърдил решението в останалата част. Съдебният акт е потвърден и от петчленен състав на ВАС. На основание чл. 43, ал. 3 от ЗЗЛД във връзка с чл. 178, ал.

3 и чл. 220, ал. 1 от ДОПК административният акт е изпратен на НАП за образуване на изпълнително производство.

През 2011 г. влезе в сила административният акт на комисията, с който се дават задължителни предписания на НАП относно даването на идентификационни номера на лица, осъществяващи свободни професии. В конкретния случай комисията е сезирана с жалба на действащ нотариус, който в изпълнение на служебните си задължения е регистриран по Булстат с определен идентификационен номер. След подаване на заявление за регистрация по Закона за данък добавена стойност обаче на него му се присъжда номер по ДДС, който възпроизвежда единния граждански номер на лицето. При издаването на всяка сметка (фактура) жалбоподателят е задължен да вписва за идентификационен номер по данък добавена стойност единния си граждански номер, който по този начин става достояние на всяко трето лице и е предпоставка за злоупотреба с лични данни. Комисията приема жалбата за основателна, като издава задължително предписание на НАП да отмени регистрацията по Закона за данък добавена стойност чрез вписване на единния граждански номер за идентификационен и да извърши регистрацията с идентификатор по Булстат.

Решението на КЗЛД е оспорено от страна на НАП. Върховен административен съд в лицето на тричленен и на петчленен състав е потвърдил решението на Комисията, като е възприел, че регистрацията, която нотариусът е получил през 2000 г. по БУЛСТАТ, е направено на основание на Закона за собствеността. С влизането в сила на 11.08.2005 г. на Закона за регистър БУЛСТАТ (ЗРБ) в чл. 3, ал. 1, т. 9 от него е уредено задължението на лицата, упражняващи дейност на нотариуси, да се регистрират в Регистър БУЛСТАТ. Съгласно чл. 6, ал. 3 от същия закон "Кодът по БУЛСТАТ на посочените в закона лица е с 10 знака и съвпада с ЕГН". В същото време, съгласно § 2, ал. 2 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗРБ, Лицата по чл. 3, вписани до влизането в сила на този закон в Единния регистър за идентифициране на стопанските и други субекти (т.е. Регистър БУЛСТАТ по смисъла на чл. 31, ал. 1 от ЗС), които осъществяват дейност на територията на РБ съгласно ЗС, се смятат вписани в регистъра по този закон и запазват идентификационния си код. Съдът споделя мнението, че обработването на личните данни, единен граждански номер, в случая под формата на употреба

като идентификационен код, има за резултат разпространението и разкриването им, без тези данни да могат да се ползват от защитата по ЗЗЛД, тъй като фактически стават достояние на неограничен брой лица, който не може да бъде предвиден и контролиран съгласно задължението на администратора, поради което е невъзможно същите да бъдат защитени от неправомерен достъп и срещу противоправно използване, разпространение или обработване. В резултат личните данни на лицето, неговият уникален единен граждански номер, с който се идентифицира като физическо лице и личност във всички сфери на правния живот, е практически незащитимо от използване и злоупотреба и администраторът на лични данни не може да осигури защитата на обработваните (употребявани) от него лични данни по начина, предвиден в специалния закон, което представлява грубо нарушение на последния и пряко застрашава неприкосновеността на личността.

И през 2011 г. Комисията беше сезирана с жалби, насочени срещу медии и печатни издания за разпространение на лични данни чрез тях, съдържащи се други частни или официални документи. Такъв е случаят за разпространение на част от списък на акционерите, присъствали на Общото събрание на търговско дружество. В посочения списък ясно личат имената и единните граждански номера на жалбоподателите. Фактите, изнесени в жалбата, събраните в хода на административното производство материали и изразените становища навеждат на извода, че макар обработването на личните данни на жалбоподателите да е осъществено за целите на конкретна журналистическа публикация, то е извършено без администратора на лични данни – медията, да е предприел предвидените от чл. 23 на ЗЗЛД технически и организационни мерки, за да ги защити от неправомерен достъп или разпространение. В посочения случай Комисията налага административно наказание – имуществена санкция размер на 1 500 лева за това, че в качеството си на администратор на лични данни медията е обработила личните данни на жалбоподателите, без да е предприела необходимите технически и организационни мерки, за да ги защити от случайно или незаконно унищожаване или от случайна загуба, от неправомерен достъп, изменение или разпространение, както и от други незаконни форми на обработване, което съставлява нарушение на чл. 23 от ЗЗЛД.

Следваща категория жалби, по които Комисията се е произнесла през 2011 г. са свързани с разпространение на лични данни, съдържащи се в съдебни актове. Въпреки че въпросът с публичността на съдебните актове беше актуален през предходните години и към настоящия момент се наблюдават случаи на недеперсонифицирането на лични данни в съдебни решения. По едно от административните производства съответният съд е реагирал своевременно със заличаването на личните данни от съответния съдебен акт. Посочените действия мотивират жалбоподателя да оттегли своята жалба, като административното производство е прекратено на основание чл. 56, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс.

2. Анализ на съдебната практика

През май 2011 г. със Закон за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс се промени подсъдността на административните актове, издавани от Комисията на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за защита на личните данни. В тази връзка решенията на Комисията по жалби на физически лица за нарушени права при обработване на личните им данни са подсъдни на Административен съд София-град. Едновременно с това приключват производства по оспорване на решения на Комисията, образувани преди изменението на чл. 38, ал. 2 от ЗЗЛД пред Върховния административен съд.

През 2011 г. пред Върховния административен съд са образувани 37 производства, като 22 от тях са по повод оспорване на решения на Комисията, 11 съдебни производства са образувани по касационни жалби на Комисията срещу първоинстанционни съдебни актове, издадени от ВАС, а 5 – по касационни жалби, подадени срещу първоинстанционни съдебни решения, с които са потвърдени решения на Комисията. Пред Върховния административен съд са оспорени два съдебни акта, издадени от Административен съд София-град, като едното съдебно производство е приключило с потвърждаване на първоинстанционното съдебно решение.

Към настоящия момент от образуваните производства не са приключили 10, като 8 от неприключилите дела са образувани по повод на оспорване на решения на Комисията и се разглеждат от ВАС на първа инстанция, а 2 съдебни

производства са второинстанционни, образувани съответно по касационна жалба на Комисията и по касационна жалба на администратор на лични данни – търговско дружество.

През календарната година на първа инстанция Върховният административен съд е отменил 13 административни акта, издадени от Комисията на основание чл. 38, ал. 2 от ЗЗЛД, като след касационно обжалване от Комисията петчленен състав на ВАС е постановил решения, с които е оставил в сила 7 от решенията на Комисията, а по 4 от производствата е потвърдил решението на първоинстанционния съдебен състав. По 2 от съдебните дела се очаква издаването на съответния съдебен акт.

От издадените решения, които са били предмет на съдебен контрол, две са частично отменени, а едно решение на Комисията е изменено в частта му, с която се налага административно наказание – имуществена санкция, досежно размера му.

Основни аргументи за отмяна на решенията на Комисията са, че не е налице нарушение при обработване на личните данни на съответните жалбоподатели, които са сезирали Комисията и съответно жалбите са били уважени от административния орган.

Впечатление прави противоречивата съдебна практика, свързана с оценката относно това, дали снабдяването с документи, съдържащи лични данни от държавни органи за целите на съдебни производства от лица, притежаващи адвокатски права, без да е налице съдебно разпореждане, представлява нарушение на правилата за обработване на лични данни от съответните държавни органи, предоставили личните данни.

В свое окончателно решение Върховният административен съд приема, че, за да е налице законосъобразност на обработването на лични данни, следва да има съгласие на физическото лице, за което се отнасят данните, или да е издадено по съответното дело съдебно удостоверение, което да послужи пред държавния орган за издаване на искания документ, съдържащ лични данни на трети лица.

В друг случай обаче тричленен състав на Върховния административен съд приема, че предоставянето на лични данни на процесуалния представител на страна по конкретно дело е извършено за целите на съдебното производство, като съдът като администратор на лични данни също изпълнява задълженията си за опазване на личните данни на страните в процеса. Поради това, независимо че процесуалният представител не се е снабдил със съдебно удостоверение от съда, пред който делото е висящо, по силата на което да се снабди с предоставените документи, не е налице неправомерно обработване на личните данни на страните с оглед целите на специалния закон – ЗЗЛД, и процесуалният представител не е нарушил разпоредбите на закона.

На следващо място, предмет на съдебен контрол са били решения на Комисията, издадени по повод на разпространение на лични данни, съдържащи се в протоколи на общински съвети. По повод на постъпилите жалби Комисията е преценила, че публикуването на протоколи от събрания на общински съвет на съответната интернет страница, без да се заличат, съдържащи се в тях лични данни като единен граждански номер, адрес и др. е неправомерно обработване на личните данни на съответните физически лица. В тази връзка Комисията издава задължително предписание на общинския съвет в качеството му на орган на местното самоуправление във връзка с чл. 24, ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация да създаде правила относно задължението на кмета на общината, регламентирано в чл. 22, ал. 2 от ЗМСМА и чл. 69, ал. 7 от Правилника за организацията и дейността на общинския съвет, неговите комисии и взаимодействието му с общинската администрация за публикуване на протоколите на общинския съвет и взетите решения на интернет страницата на общината. Комисията указва с правилата да се уредят правомощията на кмета на общината да заличава личните данни на физическите лица, съдържащи се в актовете на общинския съвет в протоколите, които се публикуват на съответната интернет страница. Посочената практика на Комисията е потвърдена от Върховния административен съд.

След промяната в подсъдността на оспорването на административните актове на Комисията на първа инстанция от Върховен административен съд на Административен съд София-град в последния са образувани 18 съдебни дела във

връзка с оспорване на административни актове на комисията. Административният съд се е произнесъл по пет от тях, като е отхвърлил четири от жалбите, подадени срещу решения на Комисията и е отменил едно решение. Във връзка с отмяната и оспорването на съдебния акт е образувано дело във Върховния административен съд. С определение решаващият състав отхвърля частната жалба на Комисията поради нейната процесуална недопустимост – подадена е в рамките на преклузивния срок по чл. 230 АПК и срещу съдебен акт, подлежащ на обжалване с частна жалба, но от ненадлежна страна.

През 2011 г. се наблюдава тенденция за повишаване на броя на потвърдените решения на Комисията, издадени на правно основание чл. 38, ал. 2 от Закона за защита на личните данни. Това обстоятелство се дължи както на съобразяване на Комисията със съдебната практика и указания по прилагане на закона при издаване на своите административни актове, така и на повишаването на броя на административните актове, издадени от Комисията предвид повишаване на общия брой на сезирания от физически лица по реда на чл. 38, ал. 1 от Закона за защита на личните данни.

V. Контролна и административно-наказателна дейност на Комисията

1. Контролна дейност

Редът и методите за осъществяване на цялостната контролна дейност се уреждат с разпоредбите на Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД), Правилника за дейността на КЗЛД и на нейната администрация (ПДКЗЛДНА), Наредба № 1/07.02.2007 г. за минималното ниво на технически и организационни мерки и допустимия вид защита на личните данни (Наредбата), Инструкцията за контролната дейност и Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

През отчетния период Комисията развива контролна дейност в следните направления:

- анализира текущо дейността на администраторите за спазване на нормативните актове по защита на личните данни;
- подпомага администраторите с консултации и указания по спазване на нормативните актове, по предприемане на мерки за защита на обработваните лични данни;
- осъществява пряк контрол на администраторите на лични данни в публичния и частния сектор;
- налага санкции по реда на ЗАНН за нарушаване на ЗЗЛД.

Контролът се осъществява пряко от председателя и от членовете на Комисията, които се подпомагат от специализирана администрация. Съгласно чл. 26 от ПДКЗЛДНА Дирекция “Правни производства и надзор” (ППН) чрез своето структурно звено – отдел “Контрол и административно-наказателни производства”, подпомага контролната дейност на Комисията. Дейността обхваща извършването на проверки на администратори на лични данни за изясняване на факти и обстоятелства и събиране на доказателства.

Проверките представляват съвкупност от действия и мерки, предназначени да осигурят законосъобразно и ефективно обработване и защита на лични данни.

Целта на проверките е установяване на:

- основанието за обработване на лични данни;
- реда за водене на регистъра за лични данни;
- целите, за които се обработват личните данни;
- пропорционалността, точността и актуалността на данните;
- съответствието на степента на защита на обработваните данни с Наредбата.

Контролът се осъществява чрез извършване на предварителни, текущи и последващи проверки. Всяка проверка приключва с изготвяне на констативен акт, а при установяване на административно нарушение на разпоредби от ЗЗЛД се образува административно-наказателно производство по реда на ЗАНН.

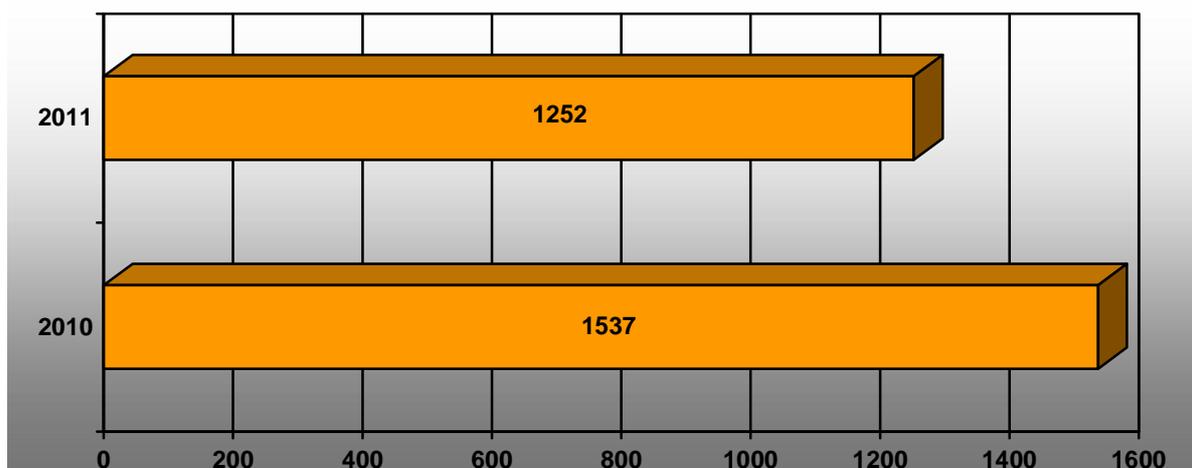
Общ брой извършени проверки – 1252, от тях:

- предварителни – 1151,
- текущи – 74,
- последващи – 27.

От тези данни е видно, че най-голям е броят на предварителните проверки, извършени на основание чл. 12, ал. 2 от ЗЗЛД. През 2011 г. са приключени 1252 бр. проверки, в резултат на което са съставени 1227 бр. констативни акта, а 25 проверки са приключили само със съставянето на актове за установяване на административни нарушения.

За сравнение: през 2010 г. са приключени общо 1537 бр. проверки (**Фиг. 6**).

Общ брой извършени проверки

Фиг. 6

1.1. Предварителни проверки

Съгласно разпоредбата на чл. 176 от ЗЗЛД този вид проверки задължително се извършват преди вписване на АД в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД в случаите, когато администраторът е заявил обработване на специално защитените данни по чл. 5, ал. 1 от ЗЗЛД или на данни, чието обработване съгласно решение на Комисията застрашава правата и законните интереси на физическите лица.

Предварителните проверки имат за цел установяване на предприетите от администраторите на лични данни технически и организационни мерки при обработване на лични данни и допустимия вид защита и съответствието им с изискванията на Наредбата.

През 2011 г. са извършени общо 1151 бр. предварителни проверки срещу 1432 бр. за 2010 г. (Фиг. 7).

От извършените предварителни проверки за 2011 г. 1100 са приключили с предложение за вписване в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД, а 45 са приключили с прекратяване на производството по регистрация в резултат на прекратена дейност на администратора на лични данни. Има издадени 6

задължителни предписания, от които 5 са изпълнени и администраторите са вписани в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД, а 1 е в процес на изпълнение.

Основен проблем при извършване на този вид проверки остава осъществяването на кореспонденция с АД с цел изискване на необходимите документи за приключване на проверката. Най-честите причини за това са непотърсена кореспонденция, промяна на адреси, неточности в подадените заявления, както и неизпращане на изискваните документи след надлежно получено писмо. Поради невъзможност тези проверки да бъдат приключени, КЗЛД взе решение и на основание чл. 17б, ал. 3, т. 3 от ЗЗЛД отказа вписване на 797 администратори на лични данни в Регистъра на администраторите на лични данни и водените от тях регистри. На това се дължи и по-малкият брой приключени проверки от този вид през 2011 г. След публикуване на решението на КЗЛД 68 администратори от тази категория изпратиха необходимите документи за предварителна проверка, в резултат на което 67 от тях бяха вписани в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД, а за 1 е прекратена процедурата.

1.2. Текущи проверки

Макар и значително по-малко на брой, но с по-голяма правна сложност са текущите проверки по чл. 12, ал. 3 от ЗЗЛД. През 2011 г. са извършени 74 бр. такива проверки, срещу 93 бр. за 2010 г. (**Фиг. 7**).

Съгласно закона тези проверки се извършват по молба на заинтересовани лица, както и по инициатива на комисията въз основа на приет от нея месечен план за контролна дейност.

В началото на 2011 г. КЗЛД прие “План за извършване на текущи проверки по инициатива на КЗЛД за 2011 г.” (Плана). Във връзка с готовността на Република България за присъединяването ѝ към Шенгенското пространство в контекста на защита на личните данни при обработването им от компетентните органи, с Решения на КЗЛД от 03.08.2011 г. и 14.09.2011 г. се прие допълнение на Плана, включващо проверки на държавните органи, свързани с прилагане правото на Шенген.

Планът е насочен към повишаване на ефективността от контролната дейност на Комисията на базата на по-нататъшното ѝ административно укрепване, подобряване на организацията на контрола, усъвършенстване на формите за консултиране на администраторите на лични данни и физически лица.

Съгласно Плана критериите за избор на администратори на лични данни (АЛД) за проверка са следните:

- АЛД, чиято дейност е с висока обществена и социална значимост;
- АЛД обработващи лични данни по чл. 5 от ЗЗЛД;
- АЛД, чието обработване застрашава правата и законните интереси на физическите лица;
- АЛД, в които са установени съществени грешки и нередности при осъществяването на проверките за предходни години;
- АЛД, в които не са извършвани проверки.

Основните задачи на плановете проверки са свързани с изпълнения на задълженията на администраторите на лични данни по чл. 17, ал. 1, чл. 19, ал. 1, чл. 23, чл. 25 от ЗЗЛД, както и установяване на предприетите технически и организационни мерки за защита на личните данни и съответстват ли те на нивата на защита съгласно Наредбата. Проверките обхващат основно регистри, съдържащи лични данни на физически лица, клиенти (контрагенти) на администраторите съобразно основния им предмет на дейност.

В съответствие със заложените в Плана критерии бяха определени за извършване проверки на 52 администратори на лични данни в различни сектори от обществено-икономическия живот.

Бяха извършени 15 проверки на администратори в сферата на държавната администрация, свързани с присъединяването на България към Шенгенското пространство – Национален визов център и Консулска служба на Република България в гр. Ниш, Република Сърбия към Министерство на външните работи, Национално бюро „Европол“, Бюро Сирене, Дирекция „Миграция“, Главна дирекция „Гранична полиция“ и 6 гранични контролно-пропускателни пунктове към МВР, Държавна агенция за бежанците, 21 администратори на лични данни, предоставящи туристически услуги в планински курорти, както и администратори,

чиято дейност е с висока обществена и социална значимост – например извършените планови проверки в администрацията на Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Национален статистически институт, Обединена българска банка, 3 АД в сферата на застрахователния сектор, 2 АД в сферата на комуналните услуги и др.

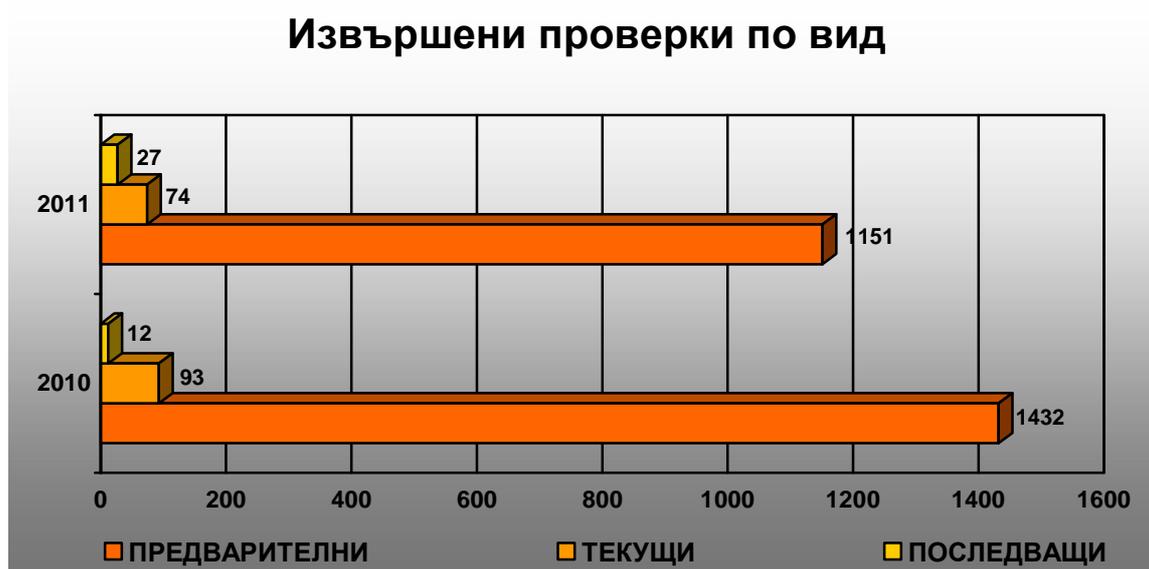
В резултат на приключилите планови проверки са съставени 18 констативни акта, издадени са 11 задължителни предписания и са съставени 18 акта за установяване на административни нарушения.

1.3. Последващи проверки

Третият вид проверки са тези по чл. 12, ал. 4 от ЗЗЛД, а именно последващи проверки, които се извършват във връзка с изпълнение на решение или на задължително предписание на КЗЛД, както и по нейна инициатива след подаден сигнал.

През 2011 г. са извършени 27 бр. последващи проверки, спрямо 12 бр. за 2010 г. (Фиг. 7).

В резултат на тези проверки са съставени 20 броя констативни акта, издадени са 4 задължителни предписания, а 6 проверки са приключили със съставяне на актове за установяване на административни нарушения.

Фиг. 7

Във връзка със специфичните условия, в които се обработват личните данни, е направено диференцирано разграничение по сектори. В изпълнение на своята дейност през 2011 г. Комисията извърши следните проверки по сектори:

№	СЕКТОР	БРОЙ
1	Здравеопазване	612
2	Търговия и услуги	153
3	Туризм	57
4	Юридически и консултантски услуги	53
5	Транспорт	47
6	Държавна администрация	45
7	Социални дейности	40
8	Образование и обучение	36
9	Строителство	23
10	Спортни дейности	20
11	Финансово-счетоводни услуги	18
12	Телекомуникации и информационни технологии и услуги	16
13	Политически партии	14
14	Охранителна дейност	13
15	Селско- и горско стопанство	12
16	Човешки ресурси	8
16	Недвижими имоти	8
17	Областна и общинска администрация	5
17	Застраховане	5
17	Финансов сектор	5
18	Други	66

Акцентирано е върху проверки на администратори на лични данни, обработващи лични данни, които се отнасят до здравето, сексуалния живот или до човешкия геном, разкриващи расов или етнически произход; политически, религиозни, философски, политически убеждения и членство в такива

организации или на данни, чието обработване съгласно решение на Комисията застрашава правата и законните интереси на физическите лица.

1.4. Разглеждане на искания

От началото на 2011 г. в Комисията са постъпили 102 искания от физически лица, съдържащи твърдения за нарушени права по ЗЗЛД и различни запитвания по актуални въпроси, касаещи правомощията на КЗЛД.

От получените в КЗЛД искания най-голям е дялът на твърдения за нарушени права по ЗЗЛД в секторите: телекомуникации (15 бр.), интернет (12 бр.), държавна администрация (11 бр.) и търговия и услуги (10 бр.). Значително по-малко са във финансов сектор (5 бр.), медии (2 бр.), здравеопазване (2 бр.) и политически партии (2 бр.).

В КЗЛД са постъпили 6 сигнала за нарушения на ЗЗЛД във връзка с проведените в края на годината избори и 9 сигнала, свързани с провеждани телевизионни игри. След разглеждане на исканията на подателите са изпратени съответни отговори, съставени са 19 констативни акта, 7 акта за установяване на административни нарушения, 3 са изпратени по компетентност на други органи, на 5 са издадени задължителни предписания.

2. Административно-наказателна дейност

2.1. Задължителни предписания

На основание чл. 10, ал. 1, т. 5 от ЗЗЛД Комисията издава задължителни предписания до администраторите на лични данни във връзка със защитата на личните данни.

Предписанията имат за цел да се осигури адекватно ниво на защита на личните данни в поддържаните регистри с лични данни чрез осигуряване на минимално необходимите технически и организационни средства и мерки за защита съгласно Наредбата.

През 2011 г. са издадени 30 задължителни предписания спрямо 12 за 2010 г. Разпределението им по сектори е, както следва: финансов сектор, държавна администрация, комунални услуги, транспорт, медии, търговия и услуги, телекомуникации и др. Процентното съотношение на издадените задължителни предписания в зависимост от вида на нарушението е посочено в следната графиката. (Фиг. 8).

Фиг. 8

Най-често издадените предписания са свързани с констатации относно:

- администраторът не е предприел съответните организационни и технически мерки за гарантиране на нивото на защита на личните данни съгласно Наредбата. Най-често срещаните пропуски тук са:
 - не са определени конкретни мерки за осигуряване на необходимото ниво на защита на личните данни, обработвани на технически носител;
 - не е предвиден ред за унищожаване на информационни носители;
- нарушаване на разпоредбата на чл. 18, ал. 3 от ЗЗЛД, като администраторът на лични данни е предприел обработване на лични данни, различни от декларираните в първоначалното заявление, без да е уведомил КЗЛД за промяната;
 - забрана за обработване на определени категории лични данни;

- не е определен срок за съхранение на личните данни;
- нарушаване на разпоредбите на чл. 19 и чл. 20 от ЗЗЛД за информизиране на физическите лица.

От издадените задължителни предписания 7 са изпълнени в определените от Комисията срокове, 3 са частично изпълнени, а останалите 20 са в процес на изпълнение. На част от администраторите са извършвани последващи проверки, при което не са установени нарушения.

2.2. Административно-наказателни производства

Съгласно разпоредбата на чл. 43 от ЗЗЛД установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

Актовете за установяване на административните нарушения (АУАН) на разпоредби от ЗЗЛД се съставят от член на Комисията или от упълномощени от Комисията длъжностни лица. Наказателните постановления се издават от председателя на Комисията.

За констатирани нарушения при извършената през 2011 г. контролна дейност са съставени 44 бр. АУАН (спрямо 36 бр. за 2010 г.). (Фиг. 4).

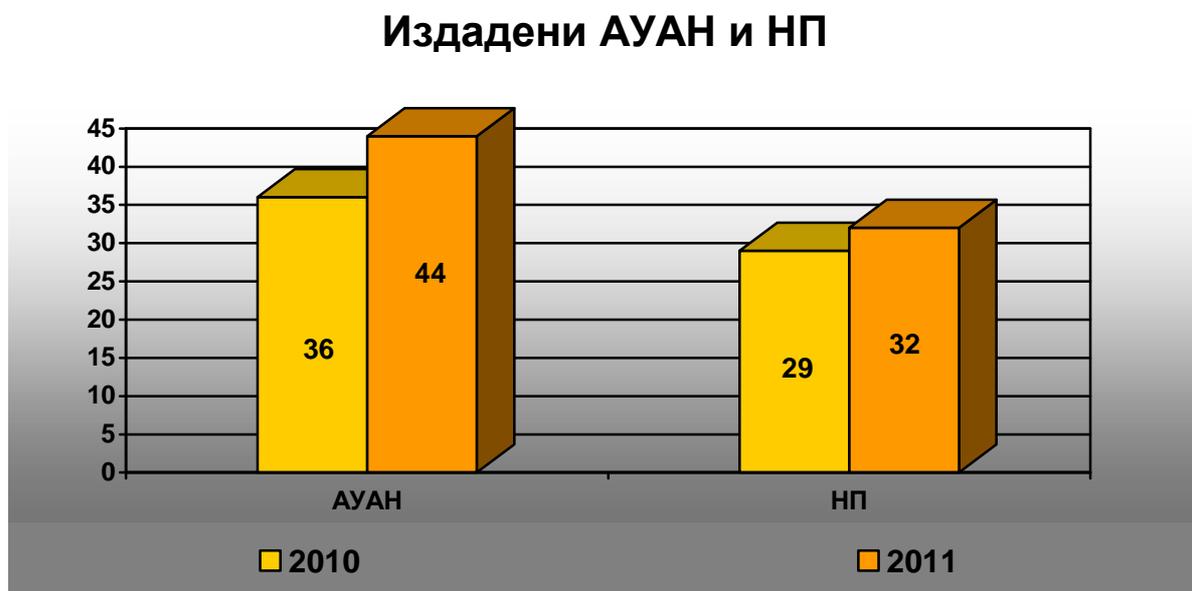
Сред най-често срещаните нарушения на ЗЗЛД са:

- нарушаване на разпоредбите за регистрация на администратора на лични данни:
 - за актуализация преди извършване на промяна на данните за регистрирани вече администратори на лични данни (чл. 18, ал. 3);
 - преди вписването в регистъра по чл. 10, ал. 1 от ЗЗЛД (чл. 17б, ал. 4 от ЗЗЛД);
 - преди започване на обработването (чл. 17, ал. 1от ЗЗЛД);
- нарушаване на разпоредбите относно мерките за защита на лични данни – не са предприети необходимите минимални технически и организационни

мерки за защита на личните данни с въведени правила при администратора на лични данни (чл. 23, ал. 4 във връзка с ал. 1);

- нарушаване на принципите за правомерно обработване на лични данни– да се обработват законосъобразно и добросъвестно, да бъдат съотнесими, свързани със и ненадхвърлящи целите, за които се обработват (чл. 2, ал. 2, т. 1 и 3 от ЗЗЛД).

Издадени са 32 наказателни постановления (НП) спрямо 29 бр. за 2010 г., като три НП са издадени въз основа на съставени актове за нарушения от 2010 г. (Фиг. 9).

Фиг. 9

С издадените през 2011 г. наказателни постановления са наложени глоби и имуществени санкции общо в размер на 198 500 лв. спрямо 131 500 лв. за 2010 г.

По влезли в законна сила през 2011 г. НП са платени общо 56 500 лв. спрямо 43 500 лв. за 2010 г. Налице е трайна тенденция на увеличаване на влезлите в сила НП, наложените с тях наказания и постъпили суми.

С мотивирани резолюции на председателя на КЗЛД през 2011 г. на основание на чл. 34, ал. 3 и чл. 54 от ЗАНН са прекратени 2 бр. Административно-наказателни производства (срещу 3 бр. за 2010 г.), като за същата няма спрени производства на основание чл. 43, ал. 6 от ЗАНН.

Сред основните причини за прекратяване са, че деянието, за което е съставен актът, не е съставомерно или е изтекъл 6-месечният преклузивен срок за издаване на НП поради забавено връчване на АУАН от страна на общините.

Както през 2010 г., така и през 2011 г. се срещат затруднения при връчване на съставените АУАН чрез общините в страната съгласно разпоредбата на чл. 43, ал. 4 от ЗАНН. В някои случаи АУАН се връчват на лица без представителна власт, което налага връщането им за ново надлежно връчване.

От издадените през 2011 г. НП няма отменени такива от съда.

От решенията през 2011 г. в съдебна фаза дела по НП, издадени през периода 2008–2011 изцяло са отменени 3 бр. НП, потвърдени са 5 бр. НП, като по 4 от тях е постановено намаляване на размера на санкцията. Предмет на съдебен контрол към момента са 30 бр. обжалвани НП.

Без да са обжалвани през 2011 г., са влезли в законна сила 10 бр. НП.

Сред мотивите на съда за вземане на решенията за намаляване на наложените имуществени санкции са „липса на отегчаващи вината обстоятелства“, като например извършено за първи път нарушение от администратора на лични данни, както и „ненастъпили вредни последици от деянието“.

За отмяна на постановленията съдът се е мотивирал, че АУАН не е връчен на надлежно упълномощено за това действие лице, представляващо дружеството, когато се санкционира юридическо лице (НП № 5/2010 г. срещу „Аулет“ ЕООД, гр. Видин). В друг казус извършеното връчване на АУАН за юридическо лице чрез община не е осъществено законосъобразно поради наличие на пропуски в приложеното пълномощно на представителя (НП № 19/2009 г. срещу „Съншайн Холидей“ ЕАД, София).

В съдебната практика през настоящата 2011 г. най-значимо се откроява казусът по НП № 8/2009г. срещу „БТК Мобайл“ ЕООД, София, потвърден изцяло както от първоинстанционния съдебен състав, така и от Административен съд – София-град. С постановлението е наложена имуществена санкция на дружеството в размер на 20 000 лв. за нарушение на чл. 2, ал. 2, т. 3 във вр. с т. 1 от ЗЗЛД, което е

осъществено с действията по преснимане и съхранение на копия от документ за самоличност на физически лица – потребители на услугите им, като обработваните лични данни по този начин са несъотнесими и надхвърлящи целите, за които се събират.

Налице е положителна тенденция в съдебната практика и при потвърждаване на НП издадени срещу юридически лица, осъществяващи хотелиерска дейност, досежно регистрацията им като администратори в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД, преди започване на обработване на лични данни на неограничен брой физически лица, актуализацията преди извършване на промяна на данните за регистрирани вече администратори на лични данни (чл. 18, ал. 3 от ЗЗЛД) или не са предприети необходимите минимални технически и организационни мерки за защита на личните данни с въведени правила при администратора на лични данни (чл. 23, ал. 4 във връзка с ал. 1 от ЗЗЛД). Такива например са НП № 11/2011 г. срещу „Агата А”ЕООД, НП № 24/2009 г. – „Пламя Ел” ООД.

Посочените статистически данни показват увеличение на резултатите от административно-наказателната дейност по отношение на нейната ефективност. Сведен до минимум е броят на отменените от съда НП в резултат на допуснати съществени процесуални нарушения. Съдебните решения и особено техните мотиви се анализират задълбочено с оглед законосъобразното правоприлагане при осъществяване на контролната дейност.

Всичко това е резултат от предприетите мерки за подобряване на качеството в дейността по установяване на нарушенията на ЗЗЛД и тяхното документиране в съответствие с разпоредбите на ЗАНН.

Трайната тенденция на увеличение на резултатите от контролната дейност на КЗЛД през последните години и особено във връзка с изпълнение на задачи, свързани с присъединяването на Република България към Шенгенското пространство, налага поддържане на необходимия административен капацитет за осъществяването им.

VI. Анализ на изразените от комисията становища

През отчетния период са изразени 50 броя становища на КЗЛД относно приложението на Закона за защита на личните данни по различни въпроси както от специфичен интерес на конкретни администратори на лични данни, така и по въпроси от значим обществен интерес (за сравнение, през 2010 г. становищата на КЗЛД са 46 на брой). Най-актуалните и интересни казуси, по които беше изразено становище на националния надзорен орган през 2011г. на основание чл. 10, ал. 1, т. 4 от ЗЗЛД, могат да бъдат групирани, както следва:

- Предоставяне на финансови услуги от разстояние чрез даване на съгласие за обработване на лични данни по електронен път (онлайн);
- Произвеждане на избори за президент и вицепрезидент на Република България и за общински съветници и кметове през 2011 г. ;
- Предоставяне на право на достъп до видеозаписи от средства за видеонаблюдение в болнично заведение;
- Предоставяне на достъп до лични данни в Националната Шенгенска информационна система;
- Искания за предоставяне на достъп до Национална база данни „Население“, поддържана от Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ към Министерството на регионалното развитие и благоустройството или до регистрите по гражданско състояние;
- Предоставяне на лични данни на български граждани на администрацията на органите на управление на държава – членка на Европейския съюз;
- Обработване на лични данни от администратори извън територията на ЕС;
- Обработване на лични данни по актуални за обществото или държавната власт въпроси.

1. С оглед на защита на обществените интереси във връзка с нарастващата тенденция от извършване на кражба на самоличност чрез

злоупотреба с лични данни КЗЛД бе сезирана от кредитни институции по отношение на възможността за предоставяне на финансови услуги от разстояние чрез даване на съгласие за обработване на лични данни по електронен път:

Много важен и съществен въпрос, по който Комисията е работила през този отчетен период, засяга един от най-важните аспекти на защитата на личните данни и гаранции за правомерно обработване на данните – съгласието на лицата техни лични данни да бъдат обработвани от даден администратор. Въпросът за съгласието е много дискутиран и на ниво ЕС, като една от бъдещите промени в европейската правна рамка се очаква да бъде именно по отношение на формата и начина на доказване, че едно лице действително е дало съгласието си. По повод отправени искания от администратори на лични данни – кредитни институции, Комисията е изразила становища относно това, дали в случаите на предоставяне на потребителски кредит онлайн е достатъчно клиентът да потвърди съгласието си за обработване на личните му данни чрез кликуване на бутон за съгласие под декларация, предхождаща одобрението на дружеството за сключване на договор, както и дали се приема запазеното съгласие на сървър на кредитно дружество за „изрично съгласие“ от страна на физическото лице за обработване на лични данни по смисъла на ЗЗЛД, без то разполага със сертификат за електронен подпис. В този случай Комисията е приела, че неподписаният документ е документ по своята същност, който обаче не се ползва с формална доказателствена сила по отношение на обективизираното в него изявление и неговия автор. При онлайн кандидатстване за кредит потвърждаването чрез бутон съгласие за обработване на лични данни под декларацията, предхождащо одобрението на дружеството за сключване на договор, не може да се приеме за добавена информация в електронна форма или логически свързана с електронното изявление, която да позволява установяване на неговото авторство. Също така не може да се приеме, че е налице съгласие на физическото лице за обработване на негови лични данни, ако не може да се направи връзка между лицето, чиито данни са подадени към дружеството и ще бъдат обработвани, и лицето, извършило конкретното действие по потвърждаване на съгласието посредством „натискане на бутон за съгласие“. Относно повдигнатия втори въпрос Комисията е приела, че запазеното съгласие за обработване на лични

данни на физическото лице, за което се отнасят, на сървър на кредитно дружество при липса на сертификат за електронен подпис, може да се приеме за „изрично съгласие“ само в случаите, когато може по един безспорен начин да се установи авторството на удостоверителното изявление, обективирано в конкретния електронен документ.

2. Във връзка с провеждането на изборите за президент и вицепрезидент на Република България и за общински съветници и кметове през 2011 г. и с цел гарантиране на еднаквото прилагане и спазване на разпоредбите на Закона за защита на личните данни при обработване на личните данни в хода на изборите от компетентните лица КЗЛД се произнесе с три отделни становища:

Първото от тях е по конкретни въпроси във връзка със стартиране на организацията на изборния процес и съобразяването ѝ с изискванията на Закона за защита на личните данни. Комисията изрази становище, че Централната изборителна комисия и Общинските изборителни комисии се явяват самостоятелни администратори на лични данни и за тях възниква задължението да се регистрират в Комисията за защита на личните данни. Секционните изборителни комисии се явяват обработващи лични данни и техните правоотношения с администратора на лични данни (Централната изборителна комисия и общинските изборителни комисии) са уредени с нормативен акт – Изборния кодекс. В допълнение, Комисията за защита на личните данни освободи от задължение за регистрация всички инициативни комитети по чл. 96 от Изборния кодекс.

Второто искане за становище, с което Комисията бе сезирана, беше свързано с издигането на кандидат за президент от инициативен комитет, и по-специално с определянето на фигурата на администратор на лични данни в този случай. Комисията се произнесе, че администратор на лични данни се явява самият инициативен комитет на изборителите за издигане на независим кандидат за президент на Република България при избори за президент и вицепрезидент 2011 г., а не неговите членове, като всеки член на инициативен комитет е приравнен на администратор на лични данни по отношение носенето на отговорност по ЗЗЛД.

Комисията подчерта изрично, че освобождаването от задължение за регистрация на всички инициативни комитети по чл. 96 от Изборния кодекс не изключва изпълнението на всички други задължения на администратора на лични данни, произтичащи от ЗЗЛД и от контрола на Комисията за защита на личните данни. Във връзка с това при установяване на нарушения или на допуснати грешки в хода на изборите и при осъществяване на своята контролна дейност Комисията за защита на личните данни има правомощия да издаде задължителни предписания във връзка със защитата на личните данни да наложи временна забрана за обработването на данни (след предварително уведомяване на съответния администратор на лични данни) или да наложи административни наказания по Глава осма от ЗЗЛД.

Независимо от изразените две становища по приложението на ЗЗЛД във връзка с провеждането на изборите за президент и вицепрезидент на Република България и за общински съветници и кметове през 2011 г. при тяхното обсъждане КЗЛД се самосезира и взе решение да изрази **трето становище със задължителни указания** по отношение на обработването на лични данни при провеждане на всички видове избори, за да унифицира правилата при обработване на личните данни в изборния процес. Във връзка с това Комисията се произнесе с принципно становище, в което даде конкретни препоръки и указания за обработването на лични данни от всички субекти, ангажирани в избирателния процес – ЦИК, районните, общинските и секционните избирателни комисии, ГРАО, политически партии и инициативни комитети. Това становище бе предоставено на вниманието на всички негови адресати – Централната избирателна комисия, регистрираните партии и коалиции от партии за изборите за президент и вицепрезидент на републиката, регистрираните партии за изборите за общински съветници и кметове и регистрираните инициативни комитети за изборите за президент и вицепрезидент на републиката.

3. През отчетния период Комисията се произнесе и относно правото на достъп до видеозаписи от средства за видеонаблюдение в болнично заведение и дали „videонаблюдението“ представлява „лични данни“. По този специфичен казус Комисията изрази становище, че видеозаписите от средствата за наблюдение съдържат "лични данни", тъй като включват информация, която по

смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за защита на личните данни е способна да разкрие физическата идентичност на лицето, което е записано. На основание чл. 26, ал. 1 от Закона за защита на личните данни всяко физическо лице има право на достъп до отнасящите се за него лични данни (вкл., записани чрез камери за видеонаблюдение). Достъпът до лични данни на отделно физическо лице, записани чрез камери за видеонаблюдение, може да бъде предоставен при техническа възможност за временно заличаване на личните данни на трети лица, които биха могли да бъдат разкрити при осъществяване на това право на достъп. В случай, че не е технически възможно да бъдат временно заличени личните данни на трети лица, единственото правно основание за осъществяване на правото на достъп би било наличието на изрично съгласие от всички останали физически лица – предмет на конкретното видеонаблюдение.

4. Актуален въпрос с обществен отзвук, по който за първи път Комисията беше сезирана от Министерство на вътрешните работи, се отнася предоставянето на достъп до лични данни в Националната Шенгенска информационна система. Конкретното запитване се отнася до предоставяне на информация на трети лица по Закона за достъп до обществена информация, която да съдържа данни за моторни превозни средства и лица, издирвани съгласно Шенгенската информационна система. По конкретния казус Комисията се произнесе, че данните на собственици на автомобили, издирвани съгласно Шенгенската информационна система, представляват „лични данни“ по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗЗЛД във връзка с чл. 7 от Наредба № Из-2727 от 16.11.2010 г. за организацията и функционирането на Националната Шенгенска информационна система. В тази връзка органите на Министерство на вътрешните работи: 1. Не може да предоставят информация за тези лица поради липса на правно основание за достъп на „трето лице“ до данни в ШИС, което да произтича от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген във връзка с чл. 4, ал.1 от ЗЗЛД и при отчитане на разпоредбите на чл. 11 и чл. 14 от Наредба № Из-2727 от 16.11.2010 г. за организацията и функционирането на Националната Шенгенска информационна система. 2. Може да предоставят информация относно издирваните моторни превозни средства (модел; марка; номер на рама; номер на мотор; номер на

скоростна кутия) с цел упражняване на законен интерес на третото лице, с разрешение на държавата, въвела съответния сигнал в ШИС.

5. През 2011 г. продължи практиката Комисията да бъде сезирана с искания за предоставяне на достъп до Национална база данни „Население”, поддържана от Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване” към Министерството на регионалното развитие и благоустройството. Преобладаващият брой случаи, по който е искано становище на КЗЛД от различни администратори на лични данни, са искания за достъп до Национална база данни „Население”. Администраторите мотивират необходимостта от получаване на такъв достъп с наличие на техен законен интерес. Прави впечатление, че такива искания се подават от различни администратори с разнороден предмет на дейност, като например дружества с предмет на дейност извършване на детективски услуги, корпоративна сигурност, издирване и установяване на лица, вещи, факти и обстоятелства, енергоразпределителни дружества, сдружения с идеална цел или за целите на научни изследвания. Във всички случаи Комисията изразява принципното становище, че Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване” към Министерството на регионалното развитие и благоустройството може да предостави само информация, съдържаща конкретни лични данни за конкретни лица, по постъпили искания от страна на съответните администратори, а не достъп до Национална база данни „Население” с цел упражняване на техен законен интерес съгласно чл. 4, ал. 1, т. 7 от ЗЗЛД, и само след доказване на неговото наличие по законоустановения за това ред.

Специфичен казус с искане за достъп до Национална база данни „Население”, беше разгледан от КЗЛД във връзка реализирането на проект с национално значение за Република България. При отчитане на особеностите на съответния проект Комисията прие, че в този случай Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване” може да предостави информация, съдържаща лични данни по постъпили искания от страна на администратора, а не достъп до ЕСГРАОН при представяне на доказателства относно поетите задължения за изпълнението на задача, осъществявана в обществен интерес.

В два случая от своята практика КЗЛД не разреши предоставянето на данни от Национална база данни „Население“ поради липса на правно основание за това. Единият е свързан с провеждането на краеведческо изследване, а вторият – с дейност на сдружение с идеална цел по повод на мониторинг за провежданите избори за общински съветници и кметове. Първият случай беше по повод постъпило заявление от гражданин за достъп до регистрите по гражданско състояние на общината (раждане, граждански брак и смърт) за периода 1911–1965 г., във връзка с провеждане на краеведческо изследване. Посочените от заявителя, провеждащ изследването, мотиви за необходимостта да осъществи преглед на актове за раждане, граждански брак и смърт, които се съхраняват в регистрите по гражданско състояние на общината, са изследване на демографските характеристики на 12 рода. След преценка на необходимата информация и доказателства КЗЛД не разреши на заявителя да получи достъп до регистрите по гражданско състояние на общината поради липса на правно основание по смисъла на чл. 4, ал. 1 от Закона за защита на личните данни.

Друг въпрос относно обработването на данни в Национална база данни „население“ е случаят, при който Комисията беше сезирана с молба за издаване на разрешение за предоставяне на данни от ЕСГРАОН, отнасящи се до физически лица, включени в изборителните списъци на определени населени места в обем: трите имена; постоянен пълен адрес и дата на записване по постоянен адрес; настоящ пълен адрес и дата на записване по настоящ адрес. Искането за предоставяне на данни беше с цел осъществяване на граждански контрол върху съставянето и актуализирането на изборителните списъци и точността на изпълнение на задълженията на длъжностните лица от общинските администрации по поддържане на регистъра на населението ЕСГРАОН. В искането беше мотивирано, че горната информация е необходима с оглед на констатирани множество неточности в изборителните списъци, изложени в населените места и неизложени в интернет страниците на тази община, както и че същите не отговарят на сборните резултати, посочени в интернет страницата на ГД ГРАО към 15.08.2011 г. Предвид това, че: в изборния кодекс подробно са разписани разпоредбите, засягащи съставянето на изборителните списъци; процесът по окончателното им изготвяне е динамичен съобразно с това, че промени в тях могат да се правят до

деня на изборите; предоставени са възможности за поправки в избирателните списъци, за обжалване на отказите за заличаване, вписване или дописване в даден избирателен списък; предвидена е възможност и за съдебен контрол върху действията на компетентните органи по съставянето на списъците, т.е. на органите по чл. 40, ал. 1 от ИК, както и че с оглед на защитата на личните данни на физическите лица на гражданите им е дадена възможност да извършат промяна по отношение на вписването им в даден избирателен списък, но само ако те направят искането лично или чрез упълномощено лице с изрично пълномощно Комисията прие, че в конкретния казус не са налице изискуемите от закона условия, за да бъде предоставена исканата информация, и не е разрешила предоставяне на данни от ЕСГРАОН.

6. Комисията периодично е сезирана от дипломати за преценка на законосъобразното обработване на лични данни и предоставянето на такива данни на чужди държавни органи. Тази година се открояват две такива запитвания:

Едното искане беше подадено от почетен консул на чуждестранно официално представителство в Република България чрез Министерството на външните работи относно получаване на лични данни на гражданите на изпращащата трета държава, които са продължително пребиваващи на територията на Република България, както и тези, получили статут на постоянно пребиваващи. В този случай Комисията изрази становище, че Министерството на външните работи може да предостави данни на физически лица – граждани на изпращащата трета държава, които са получили разрешение за дългосрочно пребиваване и разрешение за постоянно пребиваване в Република България (имена и адреси по местоживееене) след предоставяне от страна на почетния консул на изпращащата държава в Република България на информация и доказателства относно: необходимостта и правното основание съгласно законодателството на изпращащата държава за регистрация на чуждестранните граждани на територията на други държави; целите на обработване на информацията и възможните получатели на информацията.

Вторият случай, с който Комисията беше сезирана по линия на дипломатическата служба, бе по искане от ръководител на дипломатическо бюро на Република България в държава – членка на Европейския съюз. Отправено бе запитване до КЗЛД относно това, кое е приложимото право, съответно какъв е редът за предоставяне на лични данни на български граждани от ЕСГРАОН на чуждестранни органи на държава – член на Европейския съюз, чрез дипломатическите и консулските представителства на Република България и необходимо ли е в този случай разрешение от Комисията за защита на личните данни. КЗЛД изрази позиция, че предоставянето на лични данни от дипломатическото бюро на Република България на администрацията на органите на управление на държава – членка на Европейския съюз, се извършва свободно, съгласно чл. 36а, ал. 1 от Закона за защита на личните данни при наличие на едно от условията за допустимост на обработването на данни съгласно чл.4, ал.1 от ЗЗЛД, след доказване на наличие на законен интерес от страна на чуждестранния държавен орган, на който се разкриват данните, като преценката относно начина, по който ще бъде оформена и изпратена исканата информация, както и предприетите технически и организационни мерки за сигурност на информацията при осъществяване на нейното предоставяне, са отговорност на самото дипломатическо бюро. В случаите, когато предоставянето на данни е аргументирано от необходимостта от предоставяне на услуги по инициатива или за нуждите на самите български граждани, предоставянето винаги е свободно при наличие на изрично и недвусмислено съгласие от страна на самите физически лица -- български граждани. Комисията за защита на личните данни следва да бъде сезирана на основание чл. 106, ал. 1, т. 3 от Закона за гражданската регистрация във всички случаи, когато липсва изрично съгласие от страна на български граждани, техните лични данни да бъдат предоставени на чуждестранни държавни органи и институции, както и на чуждестранни юридически лица с цел гарантиране на неприкосновеността на личността и защитата на личните данни на физическите лица.

7. Във връзка с необходимостта от регистриране на администратори на лични данни, които обработват данни, но не са установени на територията на

Република България, нито на територията на държава от Европейския съюз, Комисията е имала възможност да разгледа няколко специфични казуса.

Първият въпрос, по който се е произнесла Комисията в тази връзка, е по повод постъпило искане за становище относно възможността **Гугъл/Гугъл инк.** („Google“/Google Inc.) да извършва действия по заснемане на обекти за реализиране на услуга Гугъл Стрийт Вю (Google Street View) на територията на Република България. Преди да формира своето виждане по така поставения казус, Комисията проучи чуждестранния опит на държавите – членки на Европейския съюз, относно приложението Google Street View на тяхна територия и проблемите, с които са се сблъскали в тази връзка. В този случай Комисията е изразила становище, че по отношение на обработване на лични данни за целите на предлаганата от Гугъл/Гугъл инк. („Google“/Google Inc.) услуга Гугъл Стрийт Вю (Google Street View) приложение ще намери разпоредбата на чл. 1, ал. 4, т. 3 от ЗЗЛД, т.е. Законът за защита на личните данни се прилага за обработването на лични данни, когато администраторът на лични данни не е установен на територията на държава – членка на Европейския съюз, както и в друга държава – членка на Европейското икономическо пространство, но за целите на обработването използва средства, разположени на българска територия, като в този случай администраторът – „Google“/Google Inc. трябва да посочи представител, установен на територията на Република България, без това да го освобождава от отговорност. В посоченото становище Комисията е дала и задължителни указания, с които Гугъл Инк. в качеството си на администратор на лични данни, следва да се съобрази преди, по време и след приключване на процеса по заснемане за целите на услугата Гугъл Стрийт Вю (Google Street View). Дадените задължителни указания са свързани със защита на правата на физическите лица и изпълнение на нормативно установеното задължение за предприемане на необходимите технически и организационни мерки от страна на администратора на лични данни - Гугъл Инк. и неговият представител на територията на Република България, като на последните е указано изрично: по време на заснемане на улични изображения от камерите на Гугъл Стрийт Вю да не се допусне събирането (вкл. случайно или инцидентно) на Wi-Fi данни (данни за безжични точки за достъп); да бъдат предприети мерки за недопускане на записване на пейлоуд данни (payload data) и други данни, директно

свързани с лица (имейл адреси, пароли и др.); да информира обществеността относно правата на физическите лица във връзка с обработваните техни лични данни за целите на Гугъл Стрийт Вю (Google Street View); да се предприемат по-рестриктивни мерки относно прилаганата технология за замъгляване на образите на физическите лица на места, които са свързани или биха могли да бъдат свързани с обработването на данни под особен режим и др.

Комисията е била сезирана също така с искане за изразяване на становище на основание чл. 10, ал. 1 т. 4 от Закона за защита на личните данни относно процедурата по регистрация на еднолично дружество с ограничена отговорност, осъществяващо дейност по организиране и провеждане на научно изследователска и развойна дейност в областта на естествените и медицинските услуги в качеството му на местен представител, действащ от името на администратори на лични данни, установени в трета държава – компании, базирани в САЩ. По този казус КЗЛД е изразила становище, че дружествата, установени на територията на трета държава – САЩ, са администратори на лични данни по смисъла на чл. 1, ал. 4, т.3 от ЗЗЛД и е налице хипотезата, разписана в чл. 1, ал. 4, т. 3 от ЗЗЛД – администраторът на лични данни за целите на обработването използва средства, разположени на българска територия и следва да посочи представител, установен на територията на Република България. В становището са указани начинът и редът за извършване на регистрацията на администраторите и на техния местен представител.

8. Освен казуси с предмет или запитване, което е общо или сходно за голяма група администратори на лични данни, Комисията е била сезирана и с искания за становища по актуални за обществото теми, които са от висок обществен интерес или имат отношение към упражняването на държавната власт. Пример за такова становище е запитването има ли право инспекторатът в дадено министерството да изисква лични данни (имена, ЕГН и индикация жив/починал за свързани лица – родители, съпруга, деца, братя, сестри) от Национална база данни "Население" във връзка със събиране на информация за разглеждане на сигнали за установяване на конфликт на интереси по отношение на членове на политическите кабинети, като в състава на работните групи за събиране и обработване на информацията по постъпилите сигнали се включват

лица, които не са длъжностни лица нито от състава на инспектората, нито от другите звена в министерството и изпълняват поръчки по граждански договори. В този случай Комисията е приела, че информация, съдържаща лични данни на свързани лица по смисъла на параграф 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, може да бъде предоставяна на Инспектората към МРРБ за изпълнение на нормативно установените правомощия по осъществяване на контрол и извършване на проверки по Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси само за конкретен случай, т.е. при подаден сигнал, касаещ конкретно лице и осъществяване на действия по разглеждането на сигнала, като обемът на информацията, който може да бъде предоставен, следва да бъде пропорционален на целите, за които тя се иска.

Друг съществен проблем, по който Комисията се е произнесла, бе заложен в отправеното искане за становище от страна на Министерството на вътрешните работи във връзка с поддържането на публичен регистър на даренията на министерството и възможността в него да бъдат публикувани лични данни на дарителите – физически лица. КЗЛД е изразила становище, че публикуването на лични данни – име, по смисъла на чл. 9 от Закона за гражданската регистрация на физически лица, които са дарители на Министерството на вътрешните работи, в публичния регистър на сключените договори на получените дарения от Министерството на вътрешните работи, воден в изпълнение на Вътрешни правила за реда и условията за сключване на договори за дарения, получаване и управление на дарения в Министерството на вътрешните работи на лични, представлява обработване на такива данни чрез разпространението им. Такова обработване е допустимо само след получаване на съгласието на тези физически лица по смисъла на чл. 4, ал. 1, т. 2 от ЗЗДД, във връзка с параграф 1 т. 13 от ДР на ЗЗДД.

9. Във връзка с политиката за улесняване на процедурата по административно обслужване на българските граждани в чужбина при получаването на издадени български лични документи. Комисията за защита на личните данни беше сезирана с искане за становище относно възможността за пренос на лични данни в хипотезата на изпращане на готови български лични документи на заявители, живеещи в чужбина, чрез куриерска фирма или по

пощата. Комисията за защита на личните данни изрази становище, че заявления за издаване и вече издадени български лични документи могат да бъдат изпращани от и до Министерството на външните работи, респ. от и до съответното дипломатическо или консулско представителство по служебен път или чрез сертифицирана за пренос на ценни пратки фирма, осъществяваща куриерски услуги в случаите, в които Правилникът за издаването на българските лични документи или друг нормативен акт изрично допуска това. В тези случаи обработването на лични данни, съдържащи се в българските лични документи, се осъществява на основание чл. 4, ал. 1, т. 1 от ЗЗЛД. Предаването на пратката на фирмата ще бъде законосъобразно, ако законодателството на съответната държава по пребиваване на българския гражданин допуска такъв пренос и съответното физическо лице, чиито документи подлежат на пренасяне или до което се отнасят документите, е изразило своето изрично съгласие за това пренасяне по смисъла на §1, т. 13 от допълнителните разпоредби на ЗЗЛД, вкл. по отношение на заплащането на услугата. Освен становище Комисията даде и конкретни указания относно действията, които трябва да бъдат предприети, за да бъде законосъобразно и правомерно от гледна точка на защитата на личните данни пренасянето на български лични документи по този ред.

VII. Искания за разрешения на трансфер на лични данни

През 2011 г. КЗЛД е била сезирана от голям брой администратори на лични данни с искания за разрешаване на трансфер на лични данни към трети страни – държави извън Европейския съюз (ЕС) и Европейското икономическо пространство (ЕИП). Пред Комисията са се развили 21 броя административни производства във връзка с искания за разрешаване предоставянето на лични данни (за сравнение, през 2010 г. пред КЗЛД са се развили производства по 35 искания за трансфер).

В случаите, в които администраторите на лични данни прехвърлят лични данни към други администратори на територията на трети държави, КЗЛД се произнася с решение след извършване на преценка относно адекватното ниво на защита на личните данни, осигурено в тези страни. Тази преценка се извършва съобразно критерии, определени в Закона за защита на личните данни и Правилника за дейността на Комисията за защита на личните данни и нейната администрация (ПДКЗЛДНА), като: характер на данните, които се предоставят, срок на обработване на данните, цел на предоставяне на личните данни, уведомяване на лицата, чиито данни се предоставят, за целите на предоставяне и получателите на данните в третата държава, гарантираното от закона право на достъп на физическото лице до тях и възможност за коригиране или заличаване на онези от тях, обработването на които не отговаря на ЗЗЛД, предвидени мерки за защита на личните данни в съответната трета държава, както и предвидена възможност за обезщетение за претърпени от физическото лице вреди вследствие на неправомерно обработване. Прави впечатление, че предпочитано средство за доказване на наличието на адекватно ниво на защита на данните в третата държава, респ. получателя в третата държава, е използването на т. нар. Стандартни договорни клаузи. Износителите на данни представят договори, в които са поети ангажименти за спазване на стандартните договорни клаузи, определени с решение на Европейската комисия. Стандартните договорни клаузи са приложими към трансфери до всички държави извън Европейския съюз и Европейското икономическо пространство. В тях се съдържат определени задължения за

администратора, който предоставя данните, и за администратора на територията на съответната трета държава – получател на данните, като е установена и солидарна отговорност за тези двама администратори при нарушаване на клаузите.

При спазване и съблюдаване на разписания в становище на КЗЛД от 2010 г. контролен механизъм, който трябва да бъде спазван при осъществяването на трансфер на лични данни от акредитирани организации, осъществяващи дейност в сферата на международните осиновявания към аналогични на тях организации и/или централни органи по смисъла на Конвенцията за защита на децата и сътрудничество в областта на международните осиновявания (Хагска конвенция) през 2011 г. Комисията е била сезирана многократно с искания за разрешаване предоставянето на данни от страна на тези администратори.

Комисията е била сезирана и с голям брой искания за осъществяване на трансфер на лични данни на работници и служители от дружества със смесено участие или 100 % собственост на чуждестранни юридически лица, осъществяващи търговска дейност в България, за които дружества централизираният сървър за обработка на данните се намира извън територията на Република България или от търговски дружества, които по силата на сключен договор за аутсорсинг възлагат и поверяват някои от своите вътрешнофирмени дейности на външни изпълнители.

Държавите, по отношение на които са подавани искания за разрешаване на трансфер, най-често са САЩ, Конфедерация Швейцария, Република Индия, Мексико, Малайзия и др. Положително решение за извършване на трансфера е постановено в 20 случая. В по-голямата си част исканията са били за разрешаване на предаването на данни от дъщерни дружества на територията на Република България към съответното дружество майка на територията на трета държава или в изпълнение на сключен договор между дружеството администратор в България с други дружества в трета държава. В повечето случаи техническите и организационните мерки за защита на данните са уредени във вътрешните правила на съответното дружество или в договор, в който са разписани стандартни договорни клаузи за защита на данните. Установява се, че в повечето случаи администраторите

изискват получаването на изрично информирано съгласие за трансфера на данни от служителите, чиито данни са предмет на конкретен трансфер.

Като интересни се открояват случаите, в които КЗЛД е била сезирана с искания за разрешаване на трансфер на данни, записани чрез технически средства – биометрични данни и данни от видеонаблюдение.

В първия случай Комисията бе сезирана с искане за получаване на разрешение за трансфер на лични данни – сканирано папиларно изображение на дланта към дружество и юридическо лице с нестопанска цел в САЩ, във връзка с провеждането на компютъризиран тест в Република България, чрез който се осъществява прием на студенти във висши бизнес учебни заведения по целия свят. Едно от основните изисквания при провеждането на теста е сканиране на папиларното изображение на дланта на кандидатите на теста с цел преодоляване и възпрепятстване на всяка форма на измяна и подмяна на кандидатите, а от друга страна – поддържане на доверието на бизнес училищата, в които се осъществява прием след успешно полагане на този тест. В този случай КЗЛД се произнесе с решение, с което разреши на администратора на лични данни – местен представител, да предостави сканирано папиларно изображение на дланта (биометрични данни) на физически лица – кандидати за теста в САЩ. Правното основание за разрешаването на трансфера на данни в този случай е наличието на съгласие на физическите лица – кандидати за теста, чиито биометрични данни са предмет на трансфера.

Във втория случай КЗЛД бе сезирана с искане за получаване на разрешение за трансфер на лични данни – снимки и видеозаписи на служители на администратора и посетители в помещенията на администратора към дружеството майка в САЩ.

В хода на административното производство Комисията констатира следните слабости: не е налице поне едно от алтернативно посочените в чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД условия за допустимост на обработването чрез „предоставяне“; не е доказана целесъобразността на искания трансфер на данни по отношение на категорията „посетители“; обемът от данни – предмет на искания трансфер, надхвърля

допустимия обем; обработването на лични данни е несъвместимо с конкретната цел по искането – управление на човешките ресурси.

Предвид горното КЗЛД установи, че данните за посетители се явяват „надхвърлящи“ (чл. 2, ал. 2, т. 3 от ЗЗЛД) по отношение на данните за служителите. Това на практика означава „прекомерност“ по смисъла на чл. 2, ал. 2, т. 2 от ЗЗЛД, съгласно който личните данни трябва да се събират за конкретни, точно определени и законни цели и да не се обработват допълнително по начин, несъвместим с тези цели. Във връзка с това Комисията се произнесе с решение, с което не разреши на администратора на лични данни да предостави снимки и видеозаписи на служители на администратора и посетители в помещенията на администратора на дружество на територията на трета държава – САЩ. Решението на КЗЛД е обжалвано пред Административен съд – София и е образувано административно дело.

Специфичен казус, по който се е произнесла КЗЛД през 2011 г. е във връзка с постъпило искане за трансфер от страна на религиозна организация към Представителството на Църквата в трета държава. Предвид на големия обем на чувствителна информация, предмет на искането за трансфер както и липсата на повече информация относно твърдението за наличие на съгласие на лицата, така и за начина на осъществяване на трансфера бе извършена проверка на администратора на лични данни. Въз основа на констатациите от извършената проверка, както и след преценка на всички обстоятелства, факти и доказателства, приложени към искането, Комисията разреши на администратора на лични данни да предостави лични данни на физически лица от заявените регистри "Персонал" и "Членство" на религиозната администрация на църквата в третата държава за посочените в искането цели, като указва на същия, когато се предоставят лични данни на трети лица – родители, бивши и настоящи съпрузи, и тези лица не са членове на църквата, от същите да бъде изисквано изрично съгласие за осъществяването на трансфера.

VIII. Реализирано обучение

През 2011 г. КЗЛД прие концепция за провеждане на обучение и План за провеждане на обучение, като разгърна мащабна обучителна кампания. При подготовката и провеждането на обучителната кампания бяха взети предвид настоящите национални цели и приоритети, което обуслови поставяне на акцент в серията от обучения върху повишаване на професионалната подготовка на администратори и обработващи на лични данни от органите на публичния сектор, имащи достъп до Шенгенската информационна система с оглед бъдещото присъединяване на Република България към Шенгенското пространство. Паралелно с провеждането на обучения по ШИС беше продължена традицията от 2010 г. и бяха проведени семинари с представители на местната власт и местното самоуправление, администрацията на Народното събрание на Република България. Беше взето участие в обучителните курсове на Дипломатическия институт и Университета по библиотекознание и информационни технологии.

През 2011 г. в обучението, проведено от страна на КЗЛД, участие взеха администратори на лични данни от три групи – представители на публичния сектор, представители на частния бизнес и представители на академичната общност. Бяха проведени 22 семинара, от които 12 обучения на служители от институции с право на достъп до НШИС, 3 семинара с органи на местното самоуправление и местната администрация и Националното сдружение на общините в Република България, 2 обучения за Народното събрание, 1 обучение за Дипломатическия институт и 1 за академичната общност, 2 обучения за представители на търговски дружества (АЕЦ Козлодуй и EVN), 1 обучение за представители на съсловна организация (Българския фармацевтичен съюз). Общо 106 институции излъчиха свои представители за участие в обучението, сред тях 47 институции от публичния сектор, 55 съдилища, 2 търговски дружества и една съсловна организация. Общият брой на обучените е 481 администратори и обработващи на лични данни, от които 333 по линия на обучението за администратори и обработващи на данни в НШИС.

1. Обучение по инициатива на КЗЛД на администратори на лични данни

1.1. Обучени държавни структури и институции съгласно Националния шенгенски план

Във връзка с прилагане на Закона за защита на личните данни при обработване на лични данни в Шенгенската информационна система КЗЛД реализира обучение на всички институции, посочени в Националния шенгенски план, което бе успешно завършено в периода май–ноември 2011 г. По-подробна информация във връзка с реализираните обучения по линия на обработването на данни в ШИС е представена в раздел IX – „Готовност за осъществяване на надзора по обработване на личните данни в Националната Шенгенска информационна система“.

По време на провеждането на обученията бе дадена възможност на обучаемите да поставят за разглеждане въпроси и да представят казуси и проблеми от досегашната им работа, свързани с личните данни, с цел подобряване на практическата насоченост от обучението и приложимостта на придобитите знания. Обучаемите се възползваха от предоставената им възможност и задаваха широк кръг въпроси, които могат да бъдат разделени в две главни направления – въпроси, свързани с изпълненията на служебните задължения на конкретния администратор, и въпроси, свързани с неговите права и задължения като гражданин на Република България.

На обсъждане бяха поставяни както общи въпроси, произтичащи от проблематиката на защитата на личните данни и представляващи интерес за обучаемите като граждани, така и специализирани казуси, свързани със спецификите на работата, която изпълняват обучаемите. Изключителен интерес за обучаемите представляваха отговорите на въпросите, свързани с дейността на мобилните оператори и банковите служители по събирането и съхранението на лични данни, защитата на личните данни в случаите на директен маркетинг, както и конкретни казуси, свързани със събиране на нотариални актове от страна на общинските власти и достъпа до лични данни на таксиметровите компании, брокерите на недвижими имоти и лицата, извършващи телефонни измами.

Особено внимание от страна на обучаемите бе обърнато и на въпросите, свързани с дейността на КЗЛД. Сред тях бяха въпроси, отнасящи се до

извършваните проверки от страна на Комисията, налагането на глоби и тяхната събираемост, възможностите за защита на личните данни по административен път пред КЗЛД, процедурите за трансфер на данни към трети страни.

Обученията на администратори, имащи достъп до Шенгенската информационна система, се радваха на засилен интерес от страна на обучаваните институции. Още преди започване на кампанията от страна на Министерство на вътрешните работи бе изразено желание в обучителните семинари да вземат участие няколко хиляди служители от системата, но липсата на финансов и човешки ресурс наложи броят на обучаемите да бъде оптимизиран. Вследствие на положителните отзиви на обучаемите от страна на МВР, както и от страна на Изпълнителна агенция „Морска администрация“ бе официално изразено желание обучението да бъде продължено и през 2012 г., като обхване структурите на двете ведомства и по места в страната.

1.2. Обучение на органите на местното самоуправление и местната администрация.

И през 2011 г. бе продължена традицията за ползотворно сътрудничество на Комисия за защита на личните данни с представителите на местната власт. Бяха проведени 2 обучения – в област Благоевград и област Враца, на които присъстваха общо 42 човека и 1 обучение – за Националното сдружение на общините в Република България.

- **Област Благоевград**

На 10 март 2011 г. Комисията за защита на личните данни проведе обучение на служителите от областната и общинската администрация, кметовете и секретарите на общини област Благоевград. Обучаемите бяха запознати с актуалните въпроси, свързани със защитата на личните данни в глобален и национален мащаб, с правната рамка на защитата на данните и с дейността на КЗЛД. Освен това на присъстващите бяха предоставени материали, съдържащи основните документи от българската и международната правна рамка в сферата на защитата на личните данни, докладите на КЗЛД пред Народното събрание, бюлетините на Комисията и най-често задаваните въпроси и техните отговори.

- **Област Враца**

На 23 юни 2011 г. се проведе обучение в Областна администрация Враца. В обучението взеха участие кметове и секретари на общините в област Враца, както и служители от областната и общинска администрация. По време на обученията се акцентира върху правата на физическите лица и задълженията на администраторите и обработващите личните данни, правомощията на Комисията за защита на личните данни, производствата пред Комисията и други актуални въпроси в областта на защитата на личните данни. Специално внимание бе отделено на въпроси, свързани с информационната кампания на КЗЛД за разясняване на правата на гражданите във връзка с предстоящото присъединяване на Република България към Шенгенското пространство.

- **Национално сдружение на общините в Република България**

На обучението, предназначено за Националното сдружение на общините в Република България, присъстваха представители на четири административни структури на сдружението. Това обучение беше естествено продължение на стартиралата през 2010 г. инициатива на Комисията за защита на личните данни за провеждане на специализирани семинари за представители на местното самоуправление и местната администрация.

2. Обучение по инициатива на администратори на лични данни

2.1. Обучение на администратори на лични данни от държавни институции

И през 2011 г. администратори на лични данни проявиха интерес към обучителната дейност на КЗЛД и изявиха желание за провеждане на обучение на техни служители. От страна на държавните органи Комисията за защита на личните данни получи покана за провеждане на обучение на администрацията на Народното събрание и за продължаване на успешната практика от предходните години за участие в обучителните курсове на Дипломатическия институт към министъра на външните работи.

- **Обучение на администрацията на Народното събрание на Република България.**

По покана от страна на Народното събрание на Република България експерти на КЗЛД изнесоха двудневно обучение на администрацията на НС. Обучението бе осъществено с цел запознаване с нормативната уредба на защита на личните данни на национално и европейско ниво, разясняване на основни понятия, акцентирание върху правата на физическите лица и задълженията на администраторите на личните данни, основните правомощия на Комисията, в качеството ѝ на независим орган по защита на данните, начините на тяхното упражняване, както и необходимите минимални организационни и технически мерки за защита на данните, които следва да предприеме всеки администратор относно защита на обработваните от него лични данни от неправомерен достъп или случайно унищожаване.

Бяха проведени 2 обучителни семинара за служители на Народното събрание.

В първото обучение участие взеха представители на ръководния състав на администрацията на Народното събрание на Република България. Акцентът в това обучение бе поставен върху обсъждане на конкретни казуси и намиране на конструктивни решения по въпроси и проблеми от чисто практическо естество, които са възниквали, възникват или има опасност да възникнат при осъществяване на дейността на администрацията на Парламента. Присъстващите бяха запознати най-общо с основни понятия в сферата на защита на личните данни, дейността на Комисията и основните права на физическите лица и съответстващите им задължения на администраторите на лични данни. На присъстващите бе предоставена възможност за коментари и въпроси, от която всички те активно се възползваха. Основната насоченост на въпросите засягаше обема информация, съдържаща лични данни в стенограмите на Народното събрание и обема на предоставяната информация на акредитирани журналисти от различни медии.

Във второто обучение участие взеха служители в администрацията на Народното събрание на Република България. Те бяха запознати синтезирано с нормативната уредба във връзка със защита на личните данни на национално и европейско ниво, бяха разяснени основни понятия в областта на защита на

личните данни, акцентирано бе върху правата на физическите лица и задълженията на администраторите на лични данни. Присъстващите бяха запознати с основните правомощия на Комисията в качеството ѝ на независим орган по защита на данните, начините на тяхното упражняване, както и необходимите минимални организационни и технически мерки за защита на данните, които следва да предприеме всеки администратор относно защита на обработваните от него лични данни от неправомерен достъп или случайно унищожаване.

• Обучение в Дипломатически институт към Министерството на външните работи – специализиран курс по „Консулска дипломация“

И през 2011 г. бе продължено и доразвито традиционното сътрудничество между Комисията за защита на личните данни и Министерството на външните работи по линия на организирания от Дипломатическия институт от специализиран курс по „Консулска дипломация“. В проведения през 2011 г. курс активно участие взеха експерти от КЗЛД. Те представиха на участниците в обучението основните дейности на Комисията, националната и европейската правна рамка за защита на личните данни. Участниците в обучението бяха запознати с основните правила и нормативните изисквания при извършване на действия по обработване на лични данни. Акцент по време на обучението бе поставен върху режима за трансфер на лични данни в чужбина, както и на въпросите, свързани с тяхното предоставяне от един администратор на друг или на обработващ данните. Обсъдени бяха множество казуси, свързани с искания на граждани за предоставяне на информация за физически лица – български граждани, намиращи се на територията на трета държава, както и възможностите и процедурата за нейното предоставяне от страна на консулските представителства.

3. Обучение на академичната общност

3.1. Лекции пред студенти от Университета по библиотекознание и информационни технологии.

И през 2011 г., както и през предходната 2010 г. представители на КЗЛД участваха в срещи със студенти от Университета по библиотекознание и информационни технологии, като представиха дейността на Комисията и осъществяваните пред нея производства. Обучението бе организирано на място в Комисията, като по този начин студентите имаха възможност да се запознаят отблизо с работата на служителите от нейната администрация. Отговорено бе на поставените въпроси относно практическите методи на Комисията при осъществяване на нейните контролни функции. Разисквани бяха правата, които има всяко лице по отношение на обработване на неговите лични данни.

4. Обучение на администратори на лични данни от частния сектор

4.1. АЕЦ Козлодуй

През юни 2011 г. бе проведено обучение на обработващите лични данни в АЕЦ Козлодуй. Екипът на КЗЛД запозна служителите в атомната централа със законовите разпоредби в областта на защитата на данните, с техните задължения при работата с лични данни и с мерките за защита, които трябва да бъдат предприети при обработване на данни.

4.2. Български фармацевтичен съюз

През декември 2011 г. се състоя обучението за представителите на Българския фармацевтичен съюз. Обучението бе съобразено със спецификата на тяхната работа и с факта, че те боравят с чувствителни лични данни, които касаят здравния статус на лицата. Акцент бе поставен върху дефиницията за специално защитени данни (чувствителни лични данни) и върху мерките за тяхната защита.

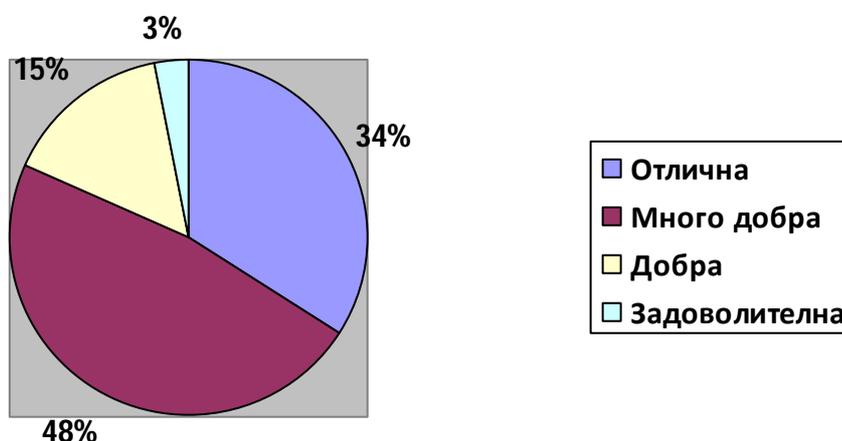
4.3. Електроразпределително дружество EVN

През 2011 г. КЗЛД проведе и обучение за обработващи на лични данни от едно от електроразпределителните дружества в страната – EVN. Бяха проведени 2 семинара, на които служителите в дружеството бяха обстойно запознати с процеса по защитата на личните данни и отговорностите и задълженията, които те имат при събирането, обработването и съхранението на данните на своите клиенти и контрагенти.

5. Статистика и тенденции

През 2011 г. в проведените от експерти на КЗЛД обучение участие взеха **481** обработващи на лични данни. Заключението на КЗЛД е, че обучението доведе до детайлно запознаване на аудиторията със задължителен минимум от знания, умения и опит при обработване на лични данни и целите на обучението са изпълнени. Това се потвърждава и от обратната връзка, предоставена от обучаемите, които оценяват положително обучителния процес и придобитите знания. Натрупаният досегашен опит и практика от обучителния екип ще спомогнат за допълнителното подобряване на процеса на обучение.

Въз основа на обобщените резултати бе получена следната оценка на обучението:

При сравнителен анализ на резултатите от първия етап на обучението за периода 01.2011–06.2011 г. и резултатите от втория период на обучение 07.2011–10.2011 г. може да бъде направен изводът, че обучаващите екипи са успели да подобрят качеството и ефективността на провежданото обучение. През втория период нарастват положителните оценки, отбелязани в анкетните карти от страна на обучаемите – за първия период те са 76,15 % при 85,16 % за втория. Увеличението на положителните оценки е почти 10 %. Нараства цялостното удовлетворение на обучените от проведеното обучение. През първия период близо 30 % от анкетираните са попълнили със свободен текст графата „Какво не ви

хареса в обучението”, посочвайки различни аспекти, които смятат за негативни.
През втория период този процент спада до 15 %.

IX. Готовност за осъществяване на надзора по обработване на личните данни в Националната Шенгенска информационна система

Множество инициативи бяха предприети и по приоритетното за КЗЛД направление – присъединяване към Шенгенското пространство. Водеща задача за Комисията за защита на личните данни с постоянен характер през 2011 г. беше дейността, свързана с подготовката за осъществяване на правомощията ѝ като контролен орган по силата на Шенгенската конвенция след окончателното присъединяване на Република България към Шенгенското пространство. Основните цели за постигане в областта на защитата на личните данни в предприсъединителния процес произтичат от задачите, формулирани в Националния план за действие за пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген и за премахването на контрола по вътрешните граници, както следва:

1. Провеждане на обучение на администратори и обработващи лични данни във връзка със задълженията им, произтичащи от Закона за защита на личните данни и защитата на личните данни в ШИС

Изключително важен акцент беше поставен върху провеждането на задължително обучение, предназначено за администратори и обработващи лични данни в Шенгенската информационна система. Обща професионална подготовка в областта на защитата на личните данни преминаха 333 служители, чиито служебни задължения ще налагат работа с НШИС и обработваните в нея лични данни от състава на институциите, оправомощени да получават информация от Националната част на Шенгенската информационна система. Серията от обучения за тези администратори и обработващи лични данни обхваща провеждането на 12 самостоятелни обучения на принципа „обучение за обучители“ по специално разработено за целта тематично съдържание по всички основни въпроси в областта на защитата на личните данни. Провеждането на подобно обучение в контекста на оптимизиране на административния капацитет на държавните

институции в хода на предприєдинителния процес беше не само в изпълнение на Националния план за действие за пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген и за премахването на контрола по вътрешните граници, но и на задължението на КЗЛД да организира и провеждане обучение в областта на защитата на личните данни. Изпълнението на тази задача по националния план Комисията успя да приключи преди изтичане на определения за това краен срок – 31 декември 2011 г. През отчетния период бяха обучени следните структури:

- Дирекция "Миграция" – Министерство на вътрешните работи;
- Дирекция "Международно оперативно полицейско сътрудничество" - Министерство на вътрешните работи;
- Дирекция "Български документи за самоличност" – Министерство на вътрешните работи;
- Главна дирекция "Гранична полиция" – Министерство на вътрешните работи
- Главна дирекция "Охранителна полиция" – Министерство на вътрешните работи;
- Представители на 28 Областни дирекции – Министерството на вътрешните работи;
- Визов център в дирекция "Консулски отношения" – Министерство на външните работи;
- Представители на 55 апелативни, окръжни, районни и административни съдилища;
- Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет;
- Национална следствена служба;
- Служба „Военна полиция“;
- Агенция „Митници“;
- Министерство на правосъдието;
- Изпълнителна агенция „Морска администрация“;
- Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“;
- Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“;
- Прокуратурата на Република България.

Проведените обучения целяха постигането на двоен резултат: от една страна, повишаване на професионалната подготовка по въпросите, свързани със защитата на личните данни на служителите, от друга – повишаване на тяхната информираност и осъзнатост като граждани. Очакванията на Комисията са, че провеждане на обучение на принципа „обучение за обучители“ ще допринесе за бъдещия мултипликационен ефект на постигнатите резултати. Освен това с цел провежданите обучения да отговарят в най-голяма степен на потребностите на обучаемите и при отчитане на тяхната служебна и професионална подготовка в различните обучения бе поставян акцент върху различна проблематика. Тематичното съдържание на обученията включваше теми за запознаване с правната рамка на защитата на данни, разясняване на ключовите понятия в сферата на защитата на данните, мерките за защита на личните данни, задълженията на администраторите и правата на физическите лица, както и функциите и отговорностите на КЗЛД. Програмата за обученията, свързани със защитата на данните в Шенгенската информационна система съдържаше и теми, насочени конкретно към администраторите, разписани в Националния шенгенски план и съобразени с техните специфични нужди. Те включваха общ преглед на Шенгенското споразумение и Шенгенското пространство, разясняване на информационната кампания на КЗЛД, свързана с Шенген, както и международно сътрудничество в областта на защитата на личните данни по Шенгенската конвенция.

2. Информираност на обществото във връзка с правата и задълженията на гражданите по отношение на личните им данни, обработвани в ШИС

В изпълнение на задача в Националния план паралелно с обучението за администратори и обработващи лични данни в НШИС Комисията за защита на личните данни проведе и активна информационна кампания за запознаване на гражданите със същността на Шенгенската система и последствията, която тя носи за частните лица в областта на защитата на личните данни.

Акцент в информационната дейност беше поставен върху онлайн разпространението. През цялата втора половина на 2011 г. продължи популяризирането на информационното и образователното текстово съдържание от сайта на КЗЛД чрез сайтовете на държавни институции и на партньорски организации от неправителствения сектор. Много министерства и агенции публикуваха на своите интернет страници актуалните информационни материали на КЗЛД, отнасящи се до правата на гражданите при обработката на личните им данни в Шенгенската информационна система. Особено активно участие в популяризирането на информационната кампания на КЗЛД взеха областни администрации, както и множество неправителствени организации.

Основните цели, съдържанието на кампанията на КЗЛД под мотото “Личните данни в Шенген. Вашите права”, информация за правата на гражданите при обработване на личните им данни в рамките на Шенгенската информационна система бяха широко отразени от националните медии. Широк отзвук получиха и в регионалния печат и редица регионални онлайн издания. Множеството публикации и интервюта на председателя и членовете на КЗЛД бяха с основна цел запознаване на гражданите и повишаване на тяхната информираност за това, как се събират и обработват личните им данни и за правата, които имат при влизането ни в Шенгенското пространство.

Друга основна част от изпълнението на информационната кампания на КЗЛД през 2011 г. за повишаване на информираността на гражданите за техните права в областта на защита на личните данни на територията на страната и в Шенгенското пространство в контекста на присъединяването на Република България към Шенген беше отбелязването за пети път на Европейския ден за защита на личните данни – 28 януари, както и 30-годишнината на Европейската “Конвенция 108” с конференция под наслов “КЗЛД – европейски стандарти в областта на защита на личните данни. България в Шенген”. На конференцията присъстваха официални гости, представители на МВР, представители на неправителствения сектор, както и журналисти от водещи печатни и електронни медии. Основни акценти бяха поставени на Европейските стандарти в областта на защита на личните данни и дейностите в областта на защита на личните данни във

връзка с предстоящото присъединяване на Република България към Шенгенското пространство.

С цел осигуряването на директен и пълен достъп до цялата информация по Шенгенското пространство на страницата на КЗЛД през 2011 г., бяха предприети действия за реорганизиране на интернет страницата на КЗЛД чрез добавяне на отделно под меню "Шенгенско пространство". Новата рубрика съдържа принципни документи по прилагане на достиженията на правото от Шенген, указания и добри практики. Комисията за защита на личните данни участва и в редактирането на българската версия на уебсайта на Съвместния надзорен орган по Шенген.

В хода на изпълнение на целите, свързани с присъединяването към Шенген, през юли 2011 г. КЗЛД изпрати запитване до националните надзорни органи на държавите от Шенгенското пространство с молба да споделят своя опит от провеждането на информационна кампания за повишаване на осведомеността на гражданите относно Шенген и Шенгенската информационна система.

Отправени бяха въпроси относно: дейностите за повишаване на информираността; избраните форми на сътрудничество за разширяване на обхвата на кампанията; наличните образци на документи, улесняващи упражняването на правата на гражданите; институциите, които са участвали в изготвянето им, и местата, на които са достъпни; възможностите и начините за упражняване на правата на гражданите в трети страни.

Въз основа на получената подробна информация относно опита на държавите от Шенгенското пространство КЗЛД откри редица добри практики по отношение на начините за оказване на по-голямо информационно въздействие и улесняването на процедурите за упражняване на правата на гражданите. Резултатите от това проучване и отправените препоръки ще намерят отражение в планираната информационна дейност на Комисията през 2012 г.

В края на 2011 г. Комисията одобри текстово-образователно съдържание по повишаване на осведомеността на гражданите за техните права в Шенген, което представлява продължение на вече разпространените информационни брошури през 2010 г. и 2011 г. Освен тази проблематика Комисията одобри и други актуални

теми за повишаване на информираността на гражданите, като видеонаблюдението, копирането на лични карти и защитата на децата в интернет, които ще бъдат предмет на разпространение през 2012 г.

3. Сключване на двустранни споразумения за сътрудничество и обмен във връзка с прилагане на разпоредбите на правото от Шенген с оглед задълженията на Комисията за защита на личните данни като национален надзорен орган по защита на личните данни

За институционализиране на взаимодействието, което Комисията за защита на личните данни осъществява с други национални надзорни органи по защита на данните и за изпълнение на задачата в Националния шенгенски план, през 2011 г. Комисията разработи типов проект на международен договор с предмет сътрудничество в областта на защитата на личните данни. Целта на типовия проект на споразумение е да установи общите принципи и процедури за сътрудничество в областта на защитата на личните данни в интерес на гражданите на Република България и на всяка друга държава, с която бъде сключено споразумение с този предмет. В проекта са очертани областите и формите на сътрудничество, като изрично е разписано, че компетентни национални органи за изпълнение на международното споразумение са съответните органи по защита на личните данни на държавите – страни по споразумението.

След предварително съгласуване по компетентност на одобрения от Комисията проект на международен договор с министъра на вътрешните работи и министъра на външните работи Комисията предостави проекта на вниманието на министъра на вътрешните работи за провеждане на процедура по съгласуване и одобряване по реда на Закона за международните договори. Като подход използването на типов проект на споразумение ще способства за унифициране на практиката по договаряне на международни договори в областта на защитата на личните данни и ще гарантира равнопоставеност в отношенията на българския надзорен орган по защита на данните с националните органи на други държави.

С решение на Министерския съвет от 21 декември 2011 г. (Протокол № 49) правителството одобри изготвения от Комисията за защита на личните данни типов проект на споразумение като основа за водене на преговори с държави – членки на Европейския съюз, държави – членки на Европейското икономическо пространство, и с трети държави, които осигуряват адекватно ниво на защита на личните данни. Предстои връчването му на сродни надзорни органи по защита на данните.

4. Организационно и кадрово осигуряване на Комисията за защита на личните данни с допълнително разкриване на 6 щатни бройки и осигуряване на съответни работни места (средствата за заплати за новооткритите щатни бройки следва да бъдат заложиени ежегодно в годишния бюджет на КЗЛД)

За реализирането на тази задача от Националния план Комисията подготви изменения и допълнения в Правилника за дейността на КЗЛД и на нейната администрация. Целта на извършените промени е подсилване на административния капацитет на комисията с разкриването на 6 щатни бройки и включване във функционалните задължения на дирекциите от специализираната администрация на допълнителни направления на дейност, произтичащи от бъдещото присъединяване към Шенген. Новоразкритите щатни бройки са обезпечени с необходимите финансови средства по годишния бюджет на КЗЛД за 2012 г. съгласно Постановление № 367 от 29 декември 2011 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2012 г.

5. Допълнителни дейности извън Националния план за действие

Изхождайки от обстоятелството, че готовността на страната за присъединяване към Шенгенското пространство е задача от национален характер, Комисията предприе и други дейности от своята компетентност, които надхвърлиха разписаните в Националния план за действие задачи в областта на защитата на личните данни. С решения на Комисията за защита на личните данни от 03.08.2011 г. и 14.09.2011 г., се прие допълнение на "План за извършване на

текущи проверки по инициатива на КЗЛД за 2011 г.". В обхвата на допълнителните проверки попаднаха следните администратори на лични данни: МВНР – Консулство на Република България в Ниш, Република Сърбия; МВР – Дирекция „Миграция”, ГД “Гранична полиция” – ГКПП на границата с Република Сърбия, ГКПП на границата с Република Македония, ГКПП на границата с Република Турция.

Х. Принос към политиката на ЕС по защита на личните данни

През 2011 г. Комисията за защита на личните данни взе сериозно участие в стартирането на няколко съществени европейски инициативи и се включи в дискусиата по редица актуални въпроси в областта на защитата на личните данни. Като съществен може да се отчете приносът на колегиалния орган по линия на участието в публичната консултация за нарушения на сигурността, промените в бъдещата правна рамка и засилване ролята на националните надзорни органи по защита на данните, европейската система за проследяване на финансирането на тероризма и обработването на резервационни данни на пътниците.

1. Публична консултация във връзка с нарушенията на сигурността

Променената директива относно защитата на неприкосновеността в сектора на телекомуникациите (Директива 2002/58), която вече е транспонирана в българското законодателство посредством изменения и допълнения в Закона за електронните съобщения, въвежда задължение за докладване на т.нар. случаи на нарушения на сигурността. Това са нарушения, които водят до случайно или незаконно унищожаване, загуба, промяна, неразрешено разкриване или достъп до лични данни, предавани, съхранявани или по други начини обработвани във връзка с предоставянето на обществена електронна съобщителна услуга. С последните изменения в ЗЕС (обн. в Държавен вестник, бр. 105 от 29.12.2011г. и в сила от същата дата) се разширяват правомощията на Комисията за защита на личните данни, като се въвежда изрично задължение за предприятията, предоставящи електронносъобщителни мрежи и/или услуги, да уведомяват КЗЛД за нарушения на сигурността в тридневен срок от установяването им.

С цел установяване на хода на процеса по транспониране в отделните държави – членки на Европейския съюз, Европейската комисия стартира публична консултация относно нарушенията на сигурността. Комисията за защита на личните данни взе активно участие в консултацията, като предостави отговори на предварително поставени въпроси, свързани както с общия процес по въвеждане

на директивата в българското законодателство, така и с ролята ѝ на надзорен орган при обработването на лични данни в сектора на телекомуникациите и нарушенията на сигурността.

Във връзка с въпроса, кои нарушения на сигурността биха повлияли негативно/неблагоприятно върху гражданите, респ. абонатите на предприятията, Комисията изрази становище, че освен примерно изброените в европейската директива видове нарушения (кражба на самоличност, измама с фалшива самоличност, физическа вреда, значително накърняване на достойнството или на репутацията) за нарушения, влияещи неблагоприятно на неприкосновеността и личния живот на лицето, могат да се смятат и нарушения, при които обработването надхвърля целите на обработване, както и всички форми на нарушения съгласно дефиницията в директива 2009/136 (нарушения, които водят до случайно или незаконно унищожаване, загуба, промяна, неразрешено разкриване или достъп до лични данни, предавани, съхранявани или по други начини обработвани във връзка с предоставянето на обществена електронна съобщителна услуга). Според позицията на КЗЛД уведомяването за нарушения на сигурността не влияе върху изпълнението на всички задължения и отговорността на съответното предприятие, предоставящо електронни съобщителни услуги по отношение на защитата на личните данни, т.е. фактът, че дадено предприятие е уведомило надзорния орган за нарушение на сигурността, не го освобождава от отговорността за това, че е настъпило самото нарушение.

По отношение на обработването на лични данни в сектора на електронните комуникации Комисията изрази становище, че при нарушения на сигурността в този сектор има съществен риск за накърняване на личните данни и неприкосновеността. Поради това предприемането на подходящи технологични мерки за защита на сигурността на данните от съответния доставчик на обществени електронни съобщителни услуги следва да е предмет на предварителна преценка от страна на националния надзорен орган преди започване на обработването на лични данни от негова страна.

Във връзка с проучването на това, дали да бъде въведен общ европейски модел за извършване на проверки, Комисията е изразила позиция, че са възможни

и удачни изготвянето и прилагането на стандартизиран европейски модел на проверките в сектора на телекомуникациите, но само ако този модел е препоръчителен. Задължителното въвеждане на общ модел би засегнало компетентността и независимостта на органите по защита на личните данни, което е недопустимо. Възможно е такива препоръчителни въпросници да бъдат изготвени по отделни сектори с цел улесняване на работата на екипите по проверка на национално ниво.

2. Промяна в европейската правна рамка за защита на личните данни

В контекста на подготвяните промени в европейската правна рамка за защита на личните данни в КЗЛД постъпи официално запитване от заместник-председателя на ЕК и комисар по правосъдие, основни права и гражданство Вивиан Рединг, което бе отправено и до всички останали национални органи по защита на данните в държавите членки. На обсъждане бяха поставени въпроси, които имаха за цел да идентифицират проблемните области, налагащи адекватни и бързи промени на европейско ниво, както и тенденциите за развитие, които се споделят и подкрепят от надзорните органи в държавите членки. Особено актуални в тази връзка са очакваните промени, гарантиращи закрепване на институционалната и функционалната независимост на органите по защита на личните данни. Във връзка с отправените от комисар Рединг въпроси Комисията за защита на личните данни взе участие в работата на основния консултативен орган в рамките на ЕС – Работна група по чл. 29 за изготвяне на общ принос на органите по защита на данните, като депозира и своя индивидуална позиция.

Комисията изрази становище, че засилването на ролята на органите за защита на личните данни е свързано с осигуряването на пълна независимост и адекватни правомощия (правомощие по извършване на разследване и прилагане на правната рамка, както и последващ контрол по изпълнение на решенията) и ресурси (осигуряване на достатъчни финансови, човешки и технически ресурси) чрез въвеждането на еднакви положения на национално и европейско ниво. Удачен механизъм за гарантиране на финансова независимост е разписване в правната рамка на задължение събираните приходи от наложените административни

наказания да постъпват по бюджета на националните органи по защита на данните.

Според позицията на Комисията в сферата на правомощията на надзорните органи по защита на данните следва да бъде предвидена и възможност те да издават задължителни указания по конкретен въпрос, посредством които да бъдат разписани унифицирани правила за определена група от администратори на лични данни. Тези указания следва да бъдат публикувани в официалното издание на държавите членки, за да им се гарантира публичност, а с цел постигане на бързина и ефективност същите следва да не подлежат на обжалване и да влизат в сила от деня на публикуването им. Това би било важна превантивна мярка във връзка с обработването на лични данни от дадения кръг администратори.

По отношение на актуалната тенденция за засилване на сътрудничеството между отделните надзорни органи по защита на данните Комисията застъпи позицията, че най-важното е да бъде намерен точният баланс между независимостта на органите по защита на данните в национален мащаб и сътрудничеството, което те ще осъществяват, както и възможността решение на един орган да бъде взето предвид от други органи. Балансът трябва да бъде гарантиран като правни норми в бъдещия правен инструмент и като механизъм за тяхното прилагане.

В своето становище пред комисар Рединг, Комисията за защита на личните данни определи следните сфери на националното право, като нуждаещи се от синхронизация чрез средствата на правото на ЕС:

- възможността и процедурата за извършване на съвместни проверки между националните надзорни органи;
- правните основания и механизми и средства за гарантиране на адекватно ниво на защита на личните данни в трети страни, когато трансферът на данни е между администратори на лични данни, които са публични субекти (напр. министерства), предвид това, че тези субекти осъществяват държавната политика на дадената държава в съответната сфера и не разполагат със свободата на договаряне, каквато имат частноправните субекти;
- нотификационния режим;

- приложимото право (особено в случаите, когато става въпрос за администратори на територията на ЕС, респ. действащи в повече от една държава – членка на ЕС и/или трета страна);

- всички нови аспекти, които ЕК е набелязала в съобщението за всеобхватния подход като подлежащи на правна регламентация.

В допълнение, Комисията е отчела, че предмет на задължителна синхронизация следва да бъдат и техническите, и организационните мерки за защита на обработваните лични данни предвид различните законодателен подход и правен режим към настоящия момент в отделните държави членки, както и някои от действията по обработване на данни, като заличаване, блокиране, унищожаване. Необходимо е също така специално внимание да се обърне на разписването в бъдещата правна уредба на европейско ниво на общи разпоредби относно контролните правомощия на надзорните органи при обработката на данни в интернет, при използването на видеонаблюдение, обработването на данни на малолетни и непълнолетни лица.

С цел привеждане на правната рамка в съответствие с непрекъснатите промени в практиката Комисията е изразили мнението, че е необходимо да бъде въведена легална дефиниция на понятието „злоупотреба с лични данни“, като за държавите членки бъде разписано задължение да предвидят административни санкции на национално ниво. Освен носенето на административнонаказателна отговорност за тежки случаи при нарушения при обработването на лични данни следва да бъде предвидено и носенето на наказателна отговорност.

Във връзка с предоставянето на данни на трети лица българският надзорен орган е изразил разбирането си за наличие на празнота в действащата директива по отношение на възможността дадена международна организация като публично правен субект да обработва лични данни. Това е особено осезаемо по линия на трансферите на лични данни към организации като ООН и НАТО, както и към самия ЕС. Комисията е отчела като важно въвеждането на еднакви правила и процедури при трансфери на данни към множество подизпълнители на договори извън територията на ЕС. Особена сложна е хипотезата при т.нар. вътрешно-

корпоративни трансфери на данни, които са най-често срещаните случаи на предоставяне на данни в чужбина.

Би било улеснение както за администраторите и физическите лица, така и за органите по защита на данните, ако по отношение на предоставянето на данни към трети страни (разрешителен режим) бъдат разписани ясни критерии и хипотези, при които издаденото разрешение от един надзорен орган да бъде зачитано от всички останали. Напр. в случаите, когато за едни и същи цели, един и същ обем лични данни от един администратор или неговите дъщерни подразделения се трансферират данни към един и същи получател в трета страна.

По въпроса за необходимостта за улесняване на гражданите при тяхното обсъждане, напр. на принципа на „едно гише, Комисията изрази становище, че улесняване на процедурите е възможно само по отношение на администраторите на лични данни и обработващите лични данни. Първият важен елемент от процеса по улесняване на обслужването на администраторите на лични данни на принципа „едно гише“ е въвеждането на единен режим и формуляр за нотификация. Ако такава нотификация бъде извършена пред органа по защита на данните в една държава членка, е целесъобразно тя да може да послужи и пред останалите надзорни органи от ЕС.

В своята позиция по промените в правната рамка КЗЛД изрази разбирането си, че е необходимо и удачно улесняването на следните дейности по обработване на данни: заличаване, блокиране, унищожаване, консултиране, което може да стане посредством въвеждане на дефиниции на тези понятия, вкл. и на понятието „правото да бъдеш забравен“, разписване на механизми и процедури за тяхното изпълнение и контрол от страна на надзорните органи.

3. Системата за проследяване на финансирането на тероризма

Във връзка със стартиралата през 2011 г. инициатива за създаване на европейско ниво на допълнителен инструмент за предотвратяване на финансирането на тероризма, какъвто е системата за проследяване на финансирането на тероризма (СПФТ), Комисията за защита на личните данни

имаше възможност да изрази своята принципна позиция по компетентност. Тя изрази разбирането, че създаването и функционирането на Програма за проследяване на финансирането на тероризма на европейско ниво би бил много важен инструмент за предотвратяване, разследване, разкриване и преследване на тероризма или финансиране на тероризма. Тъй като самото функциониране на такава система обаче е свързано с известни ограничения в правото на неприкосновеност и личния живот на гражданите и налага предоставянето на данни (вкл. лични данни) на САЩ и/или други трети държави, е необходимо целта на създаването на системата да бъде много добре дефинирана и обоснована. Предвид това Комисията подкрепи разбирането, изразено и от други държави, че създаването на европейска система за проследяване на финансирането на тероризма следва да има за принципна цел гарантиране на сигурността на гражданите на Европейския съюз, а не да бъде продиктувано единствено от необходимостта да бъдат предоставяни данни на САЩ във връзка с прилагането на Споразумението между ЕС и САЩ относно обработката и трансфера на данни за финансови съобщения от Европейския съюз до Съединените щати за целите на Програмата за проследяване на финансирането на тероризма.

Комисията отбеляза, че в правния инструмент, с който евентуално ще бъде създадена европейската програма, задължително следва да бъдат разписани разпоредби, които да гарантират баланс между целесъобразността и необходимостта от въвеждането на система за проследяване на финансирането на тероризма и зачитането на личните данни, респ. предприемането на мерки за тяхната защита. Водещо в тази връзка трябва да бъде стриктното прилагане на принципа за пропорционалност при предоставяне на данните на трети държави.

Комисията за защита на личните данни подкрепи становището на Европейската комисия, изразено в документа в "Съобщение на Комисията до Европейския парламент, до Съвета, до Икономически и социален комитет и до Комитета на регионите относно Европейска система за проследяване на финансирането на тероризма: възможни варианти", че основните задачи на системата следва да бъдат регламентирани с целесъобразни правни инструменти на ниво ЕС, на национално ниво или едновременно в европейски и национален правен акт.

Относно аспектите на защита на личните данни, които следва да бъдат отчетени при създаването на европейската програма, Комисията отбелязва, че в бъдещата правна рамка на Програмата за проследяване на финансирането на тероризма е необходимо бъдат ясно и подробно да бъдат разписани разпоредби относно защитата на личните данни, да бъде поставен акцент върху надзора на обработването на лични данни и върху механизма на взаимодействие между компетентните национални и европейски органи.

Относно избора на структура на европейско ниво, на която да бъдат вменени компетенции по функционирането на европейската програма за проследяване на финансирането на тероризма, Комисията е отбелязала като водещи следните критерии: функционална компетентност, разходи и механизъм на взаимодействие с националните органи.

4. Обработването на резервационни данни на пътниците

По отношение на актуалната тема за необходимост от обработване на резервационни данни на пътниците през 2011 г. Комисията за защита на личните данни регулярно е изразявала позиции по две основни направления:

- по проекта на Директива относно използването на данни на пътниците за предотвратяване, засичане, разследване и преследване на терористични престъпления и сериозни (*тежки*) престъпления;
- по проекта на споразумение между Съединените американски щати и Европейския съюз относно използването и предаването на резервационни данни на пътниците на Департамента на вътрешната сигурност на Съединените щати.

По предложението за приемане на европейска директива, която да въведе синхронизирани правила за използването на тези данни в целия Европейски съюз, Комисията е изразила принципната си подкрепа за предложението от гледна точка на неговата целесъобразност и полезност. Комисията отбелязва, че с приемането на този европейски акт ще бъде улеснено събирането на данни, както от правоприлагащите органи за целите на разследване на тероризъм и сериозни престъпления, така и от пътниците при тяхното придвижване. Регламентирането с

Директива на Европейската PNR система ще позволи и на надзорните органи по защита на данните да прилагат ясни правила при осъществяването на контрола при обработване на PNR данните.

Като се има предвид, че обработването на данни за нуждите на националната сигурност по принцип ограничава контролните правомощия на надзорните органи, Комисията е препоръчала в директивата да се разпишат правомощията на националните надзорни органи по защита на данните по отношение на събирането на PNR данни и пропорционалното им използване от правоприлагащите органи.

В своята позиция българският надзорен орган е отбелязал необходимостта от ясно и подробно разписване на взаимодействието и съвместимостта между бъдещата PNR система с API данните, Визовата информационна система и Шенгенската информационна система. Отбелязано е, че PNR системата на национално ниво ще съдържа информация за пътниците не само по международни дестинации, но и от вътрешните за страната полети. Комисията е подчертала, че с проекта на Директива се въвеждат задължения само за авиопревозвачите, но не може да се пренебрегне фактът, че PNR данни се събират и обработват и от други лица (например: туроператорски агенции, сайтове за закупуване на билети). Комисията е изразила становище относно целесъобразността от разписването и на задължения за въвеждане на данни в PNR системата и на тези лица.

При анализа на предложението на директива КЗЛД е отправила критика, че няма ясно разписано право на информираност на лицата при обработването на техни PNR данни и липсва правна уредба на задължението за заличаване на данни, след отпадане на необходимостта от обработването им. Нещо повече, липсва изобщо уредба на защитата на правата на малолетните и непълнолетните лица, които ще бъдат част от PNR системата, когато ползват услугите на авиопревозвач.

Комисията е изразила категоричното си разбиране, че е задължително при разписването на определението за PNR данни да бъдат изчерпателно посочени конкретните категории данни, които попадат в него и по отношение, на които Директивата се прилага.

Конкретни коментари и предложения по текстовете на проекта на Директива Комисията е предоставяла в хода на нейното обсъждане през цялата 2011 г.

Във връзка с обсъжданията на проекта на споразумение за предаване и използване на резервационни данни на пътниците от Европейския съюз на САЩ Комисията за защита на личните данни е изразила две позиции: едно принципно становище относно сключването на споразумения за трансфер на лични данни към трети страни и едно конкретно становище по самия проект на двустранно споразумение между ЕС и САЩ.

Комисията е обърнала съществено внимание на следните параметри, имащи отношение към защитата на личните данни: принципите за пропорционалност и целесъобразност с цел минимизиране на обема на данни до такива, които са необходими за постигане на съответните цели; забрана за обработване на чувствителни данни; използване на системата Push като начин на предаване на данните; ясни правила за надзор и отчетност при обработването на лични данни; ясни гаранции за защитата на личните данни, респ. съответните технически и организационни мерки за защита; съобразяване на сроковете за съхранение/задържане на данните с целта, за която се предават данните; регламентиране на правото на достъп на физическите лица до техни данни, право на информация и правото за търсене на защита по административен и съдебен ред; отчитане на действащото европейско законодателство в областта на защита на личните данни, респ. преговорния процес по други споразумения между същите страни.

Във връзка с конкретните текстове в проекта на споразумение Комисията е подкрепила подхода на изчерпателно регламентиране на данните и принципно изключване на чувствителните данни от кръга на резервационните данни на пътниците. Изразено е несъгласие с възможността такива данни да бъдат задържани за известен период от време (независимо от принципната забрана за тяхното събиране), определен от американското законодателство, за целите на конкретно провеждано разследване. Считаме подобна възможност за

допълнително съхраняване и използване на чувствителни данни на пътниците за недопустима и прекомерна по отношение на целите на споразумението.

Комисията е отчетла като положително развитие обстоятелството, че в проекта на споразумение са разписани ясни правила за надзор и отчетност при обработването на лични данни. Въведен е многопластов контрол по отношение на целесъобразното обработване на данните, който ще се упражнява от редица служители за защита на неприкосновеността на личния живот с определена степен на автономност от Департамента по вътрешна сигурност, както и от други ключови институции, като Службата на генералния инспектор, Сметната палата и Конгреса на САЩ.

При анализ на окончателната редакция на проекта на споразумение към декември 2011 г. Комисията е приела, че са отчетени всички съществени съображения и бележки на държавите членки, вкл. и тези на Република България, поради което е изразила позиция, че текстът на споразумението представлява разумен баланс между защитата на националната сигурност и защитата на личните данни.

Комисията е признала възможността и необходимостта от сътрудничество и обмен на информация, включваща резервационни данни на пътниците за целите на предотвратяването, разкриването, разследването и преследването на терористични и свързаните с тях престъпления в случаите, когато системата за резервационни данни на пътниците е единственият източник за идентифициране на потенциални терористи и липсва друга релевантна информация.

При приключване на преговорния процес на проекта на споразумение между Съединените американски щати и Европейския съюз относно използването и предаването на резервационни данни на пътниците на Министерството на вътрешната сигурност на Съединените щати, Комисията е отчетла положителното развитие по текста на Споразумение, поради което е изразила принципна подкрепа за неговото подписване и последващо сключване.

5. Транспониране на Рамково решение 2008/977/ПВР

През 2011 г. приключи процесът по транспониране в българското законодателство на рамково решение 2008/977/ПВР относно защитата на личните данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси. В Република България изискванията на рамковото решение бяха въведени в законодателството посредством изменения и допълнения в ЗЗЛД. С факта на влизането им в сила, считано от 22 октомври 2011 г., бе изпълнено задължението на българската държава да предприеме мерки на национално ниво за съобразяване с разпоредбите на Рамковото решение и бяха създадени унифицирани правила при обработването на лични данни – предмет на обмен между държавите – членки на ЕС, и органи или информационни системи, създадени въз основа на Договора за създаването на Европейския съюз или на Договора за функциониране на Европейския съюз. Законовите промени бяха изготвени и предложени от сформирана по инициатива на Комисията междуведомствена работна група, като Комисията за защита на личните данни изигра ключова роля в целия процес на транспониране на решението.

Най-същественният резултат от направените законови промени е разписването в общия Закон за защита на личните данни на специални правила за обработването на лични данни, които попадат в обхвата на рамковото решение, т.е. данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси. С направените изменения и допълнения в ЗЗЛД се запазва възможността специален закон да урежда особени правила във връзка с обработването на национални регистри с лични данни, когато става въпрос за данни за целите на отбраната, националната сигурност, опазването на обществения ред и противодействието на престъпността, наказателното производство и изпълнението на наказанията. Когато обаче лични данни за целите на опазването на обществения ред и противодействието на престъпността, наказателното производство и изпълнението на наказанията са получени от други държави членки или информационни системи в рамките на сътрудничеството по наказателноправни въпроси, те следва да се обработват по реда и условията на общия закон в областта на защитата на личните данни – ЗЗЛД, а не по реда на съответния специален закон, регулиращ дадената област на обществени отношения. По този начин с измененията и допълненията се постига следният

правен ефект: за национални бази данни се прилага съответният специален закон, който допуска отклонения от общия режим за защита на данните, а за данни, получени в обхвата на Рамково решение 2008/977/ПВР, се прилага режимът, разписан в ЗЗД.

XI. Сътрудничество на КЗЛД с други държавни органи в национален план и международно сътрудничество със сродни надзорни органи, работни групи и съвместни надзорни органи.

Регионално сътрудничество

1. Сътрудничество на национално ниво

Хоризонталният характер на защитата на личните данни прави все по-наложително и актуално взаимодействието на Комисията с други институции и организации. През 2011 г. продължи вече традиционното сътрудничество между органа по защита на данните и Министерството на вътрешните работи. Съвместната работа намери отражение както по въпроси, засягащи пряко компетентността на двете структури, така и инициативи от национален и международен интерес. Изключително ползотворна бе съвместната работа във връзка с изготвянето на национални позиции по въпросите на европейската програма за проследяване на финансирането на тероризма, събирането на резервационни данни на пътниците в рамките на ЕС и по линия на двустранния обмен на информация със САЩ, както и съвместното участие в работни групи по конкретни въпроси. Участието на всички компетентни органи от системата на МВР в работните срещи по линия на достъпа до задържани трафични данни и провеждането на обучение за служителите от дирекциите с право на достъп до данни в НШИС са доказателство за добрия диалог и взаимна подкрепа.

Изразеното от КЗЛД становище, с което Комисията разреши пренасянето на официални документи (вкл. български лични документи) по пощата или чрез сертифицирани куриери, имаше като пряка последица иницирането от страна на МВР на промени в Закона за българските лични документи. Експерти на Комисията бяха поканени за участие в работата на сформирана за целта междуведомствена работна група.

Същото това становище на Комисията засили двустранните контакти на институцията с Държавната комисия по сигурността на информацията и Министерството на външните работи. Самото участие на представители на КЗЛД в

работната група за оптимизиране на куриерските маршрути при пренасянето на дипломатическа поща беше по настояване на МВнР и с домакинството на ДКСИ. Тристранното сътрудничество продължи и в хода на обсъжданията на евентуални промени в съответната правна уредба, засягаща преноса на дипломатическа поща в дипломатическата служба.

Друго направление на съвместна работа с ДКСИ беше участието на КЗЛД във връзка с провеждането на консултации по сключване на двустранно споразумение за взаимна защита и обмен на класифицирана информация в областта на индустриалната сигурност между Република България и Канада. Участието на органа по защита на данните имаше за цел да представи националната система за защита на личните данни в Република България, като бе обърнато специално внимание на минималното ниво на защита на данните. Изясняването на задължението на администраторите на лични данни за предприемане на технически и организационни мерки за защита беше важен етап от уеднаквяването на нивата на класификация за сигурност на информацията, приложими в двете държави.

Добрите институционални взаимоотношения между КЗЛД и МВнР във връзка с обработването на лични данни за целите на дипломатическата служба продължи и през 2011 г. Регулярно комисията е сезирана от дипломатически представителства или от Дирекция „Консулски отношения” – МВнР, с искания за изразяване на становище по конкретни казуси в практиката на българските дипломати, които засягат предоставяне на лични данни на български граждани в чужбина. Като много полезно бе отчетено проведеното за служители на министерството обучение в областта на защитата на личните данни, което бе проведено по линия на задълженията по Шенген.

Задължението на нашата страна за изпълнение на правните актове на ЕС в различни области допринесоха за поставяне на основите за добро институционално взаимодействие на Комисията с други важни министерства в национален план. Прилагането на Регламент 211/2011 г. относно гражданската инициатива доведе до създаването на национален механизъм за взаимодействие между ангажираните с неговото изпълнение институции – Министерството на

транспорта, информационните технологии и съобщенията и Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ – МРРБ. Конкретното прилагане на изискванията на регламента е предстоящо предвид факта, че той влиза в сила, считано от 01.04.2012 г. Към настоящия момент КЗЛД и МТИТС са в процес на обсъждане на оптималните начини на взаимодействие с цел гарантиране правилното прилагане на регламента на национално ниво.

Предложението за Регламент относно осъществяването на административно сътрудничество посредством Информационната система за вътрешния пазар, което е предмет на дискусии на ниво ЕС, наложи сформирването на временна работна група към Съвета по европейски въпроси със съвместното участие на редица министерства и институции. Под ръководството на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма и Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията КЗЛД излъчи свои представители за участие в работата на групата. Поради естеството на информационната система и необходимостта от обработване на лични данни в нея от различни области експертизата на КЗЛД е важна предпоставка за изготвянето на национални позиции в хода на обсъжданията на проекта на регламент. Работата по тази инициатива все още предстои.

Представители на Комисията взеха участие и в междуведомствена работна група под ръководството на Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване на населението“, чиято задача бе разработване и предлагане на мерки за защита от подправяне и фалшифициране на документите, издавани въз основа на актовете за гражданско състояние. За оптимално решаване на поставената задача ще бъде предприета комплексна реализация на правно-нормативни и организационно-технически задачи. Тези отделни дейности следва да бъдат осъществени в тяхната логична последователност, тъй като са взаимосвързани и отсъствието на който и да е компонент от предложените мерки би довело до неприложимост или компрометиране на останалите мерки по защита на документите, издавани въз основа на регистрите по гражданско състояние.

Активната работа по линия на подготовката на изменения и допълнения в ЗЗЛД с цел въвеждане на разпоредбите на рамково решение 2008/977/ПВР

допринесе изключително много за засилване на институционалните връзки между КЗЛД и Министерството на правосъдието. Съвместната работа продължи, както в целия процес на експертна подготовка на измененията в закона при неговото разглеждане от Министерския съвет и Народното събрание, така и впоследствие в процеса по нотификация на Европейската комисия за приключване на задължението за транспониране в националното законодателство. Създадените добри професионални контакти и атмосфера на доверие ще бъдат от огромна полза в бъдещата работа за транспониране на други правни инструменти на ЕС, имащи отношение към защитата на личните данни.

През 2011 г. по повод световния ден на потребителя и по инициатива на Комисията за защита на потребителите беше открита временна приемна за консултации – експертни съвети и информация, на потребители на мобилни услуги. В тази инициатива едновременно взеха участие съвместни екипи на Комисията за защита на потребителите, Комисията за защита на личните данни, Комисията за регулиране на съобщенията и представители на мобилните оператори. Интересът от страна на гражданите към временната приемна беше голям, като сред основните въпроси, вълнуващи посетителите, бяха проблемите, свързани с преноса на номера от един мобилен оператор към друг, прекратяването на срочните договори, предоставянето на ясна и точна информация за предлаганите мобилни услуги и договори.

През отчетния период във връзка с изпълнение на своите задължения представители на Комисията за защита на личните данни реализираха регулярно взаимодействие и с редица други институции и администрации, като Дирекция „Държавна администрация“ и Института по публична администрация към Администрацията на Министерски съвет, Министерство на финансите, Сметна палата, Министерство на отбраната, Министерство на труда и социалната политика и Главна инспекция по труда към МТСП, Национална агенция по приходите и Национален осигурителен институт.

През 2011 г. продължи успешното сътрудничество с държавни органи и неправителствени организации за популяризиране на съдържанието на специализираната рубрика „Шенгенско пространство“ на интернет страницата на

КЗЛД чрез техните сайтове. В подкрепа на кампанията на КЗЛД се включиха 11 министерства, 22 областни администрации, като 10 от тях са публикували информационното и образователно-текстовото съдържание на информационната кампания на първа страница на своите интернет сайтове, Националното сдружение на общините в Република България, Агенция "Митници" и електронен вестник "Митници", Международната организация по миграция и др.

2. Международно сътрудничество със сродни надзорни органи и международни организации

През 2011 г. Комисията за защита на личните данни продължи своето активно участие в процеса на изготвяне, промяна, съгласуване и прилагане на европейската уредба в областта на защита на личните данни и правото на неприкосновеност на личния живот, както и в обмяната на информация и опит на двустранно, европейско и световно ниво по съществуващи и нововъзникнали въпроси и проблеми.

Паралелно с европейския принос на Комисията по концептуални въпроси, свързани с бъдещето на защитата на личните данни, КЗЛД консултира и отговори на редица индивидуални запитвания на български и чуждестранни лица и организации във връзка с приложението на българското и европейското законодателство в областта на защитата на личните данни.

Следвайки общата тенденция за извършване на промяна в разпоредбите за защита на данните с оглед на тяхното осъвременяване, по-доброто им тълкуване от страна на органите за защита на данните и информиране на гражданите относно техните права, свързани с обработката на личните им данни, бяха дискутирани планираните изменения в Конвенция 108/81/СЕ за защита на лицата при автоматизирана обработка на личните данни. Комисията за защита на личните данни представи становище по предлаганите промени, свързани с обхвата на Конвенцията, изясняването на понятията в нея, включването на принципите за защита на данните, задълженията на администраторите на лични данни, правата на лицата и компетенциите на органите за защита на данните и правилата за

извършване на трансфер на данни. Понастоящем промените в Конвенцията са предмет на обсъждане в рамките на Т-РД (Консултативен комитет на Конвенция 108/81 за защита на лицата при автоматизирана обработка на лични данни). При отчитане на препоръките от мисията за оценка по Шенген през 2009 г., отнасящи се до задълбочаване на международното сътрудничество с други органи и форуми в областта на защитата на личните данни, Комисията направи постъпки пред Секретариата на Съвета на Европа за пълноправно участие в работата на този международен форум.

КЗЛД изрази своята позиция и по други важни въпроси както във връзка с други документи на Съвета на Европа (сред които Конвенцията за достъп до обществени документи), така и по линия на Организацията на обединените нации във връзка с резолюции 1888 и 1989 на Съвета за сигурност на ООН за обособяване на два санкционни режима за международна терористична организация „Ал Кайда“ и ислямисткото движение „Талибан“.

През 2011 г. като нова инициатива се очерта приемането и прилагането на Регламент 211/2011 относно гражданската инициатива. Комисията определи свои представители за участие в обсъжданията относно практическото прилагане на разпоредбите на регламента, които заедно с другите компетентни български органи да работят по създаването на плавен механизъм на национално ниво за прилагане на регламента. Този европейски акт предоставя възможност за провеждане на референдуми по въпроси от съществено значение за Европейския съюз, което налага обработване на лични данни и въвеждане на механизми за осигуряване на тяхната сигурност, респ. спазване на задълженията от страна на администраторите на лични данни на българска територия, които ще събират и обработват информация в тази връзка.

Също актуален въпрос през 2011 г. с оглед на тенденцията за въвеждане на единен европейски режим, който да бъде разписан в новата европейска правна рамка за защита на данните, беше този за регистрацията на администратори на лични данни в КЗЛД, като в тази връзка беше обменена кореспонденция и предоставена информация по получени запитвания от други органи за защита на

данните. По този въпрос бяха получени и множество запитвания от чуждестранни юридически лица.

Интересно направление на дейност през годината бяха въпросниците на Центъра за исторически изследвания и документиране на войните и съвременното общество и Международната асоциация на служителите по неприкосновеността на личния живот, която е със седалище в САЩ, свързани с правната уредба за защита на данните и неприкосновеността на личния живот в България, изискванията за администраторите на лични данни и компетенциите на Комисията съгласно Закона за защита на данните, както и практиката в тази връзка за 2010 г. След внимателен анализ на поставените въпроси – и в двата случая беше предоставена конкретна и пълна информация по съответната проблематика.

По линия на двустранното сътрудничество в Комисията постъпи искане за информация от друг орган за защита на данните относно националната практика при упражняването на надзор на използването на Визовата информационна система. В предоставения от страна на Комисията отговор беше разяснена спецификата на действащата правна уредба по тези въпроси, компетентните органи и звена за работа с ВИС, цели на обработката на личните данни, правомощията на Комисията за извършване на контрол и практическото провеждане на проверки в областта на защитата на данните, които протичат въз основа на предварително изготвен за целите на проверките въпросник.

По отношение на използването на системата за сътрудничество в областта на защита на потребителите в Комисията постъпи въпросник относно актуалното състояние на защитата на личните данни в Република България. Бяха поставени редица въпроси, най-вече по отношение на правилата и процедурата на достъп до лични данни, събирани в системата.

През отчетния период в Комисията беше получено запитване относно съдебната практика във връзка с третирането на телефонните номера и други цифрови данни (напр. IP адреси) като лични данни, като беше предоставена информация относно практиката на Върховния административен съд на Република България, включително и по решения на КЗЛД.

През 2011 г. Комисията за защита на личните данни активно използва възможността за обмен на практика и информация относно правните разпоредби за защита на данните и тяхното практическо прилагане в останалите страни – членки на ЕС, по два въпроса, които възникнаха в хода на дейността, и наложиха взимането на компетентно становище. Първият въпрос беше свързан с изразеното желание от страна на фирма Google Inc. със седалище в САЩ да приложи програмата Google Street View на територията на България. В тази връзка беше извършен анализ на получена информация от 18 органа за защита на данните, 13 от които се намират на територията на държави – членки на ЕС. Въз основа на анализа на практиката на другите органи по защита на данните Комисията изрази официално становище относно изискванията по отношение на защита на личните данни, които трябва да бъдат спазени от Google Inc. във връзка със Закона за защита на личните данни, и даде конкретни указания в тази връзка.

Вторият въпрос беше свързан с получено запитване в Комисията относно инсталирането на камери за извършване на видеонаблюдение в операционните зали на болнично заведение, като за целта беше изпратена молба за информация до останалите органи за защита на личните данни относно правната регулация на този въпрос и тяхната практика. Беше обменена кореспонденция с 16 органи за защита на данните.

Във връзка със запитване на Словенския орган по защита на данните Комисията за защита на личните данни изпрати информация относно транспонирането в българското законодателство на ревизираната Директива 2002/58/ЕС на Европейския парламент и Съвета за обработване на лични данни и защита неприкосновеността в електронния съобщителен сектор и компетентните органи в случай на нарушение на сигурността на лични данни и при пренасянето на съобщения чрез електронна съобщителна мрежа.

3. Участие в работни групи и в международни мероприятия

Във връзка с ежегодното честване на Европейския ден за защита на данните (28 януари) и 30-годишнината от приемането на Конвенция 108/81/СЕ през

януари 2011 г. бяха организирани множество мероприятия, на които бяха обсъждани редица въпроси, свързани с новите предизвикателства пред защитата на личните данни и в тази връзка необходимите промени в правната рамка, както и нуждата от синхронизирана международна уредба в сферата на неприкосновеността на личния живот и защита на данните.

През 2011 г. Комисията за защита на личните данни продължи своето ефективно участие на срещите на Съвместните Надзорен орган по Европол, Шенген и митници, Работната група по полиция и правосъдие, както и на специализираните координационни групи за надзор на „Евродак“ и Митническата информационна система, на които бяха обсъдени някои специфични въпроси, свързани със: програмата за финансиране на тероризма; бъдещето на развитие на дейността на надзорните органи; правилата за достъп и обработка на данни в специализираните информационни системи; прилагането на Рамковото решение на Съвета 2008/977/ПВР относно защитата на личните данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателно-правни въпроси; промените в правната уредба; прилагането на създадения Каталог за оценка на риска върху неприкосновеността на личния живот и извършването на надзор и сътрудничество с други международни органи и институции за защита на данните.

Основни моменти от дискусиите в рамките на Съвместния надзорен орган по Европол през 2011 г. бяха резултатите от проведената проверка по изпълнението на Програмата за проследяване на финансирането на тероризма. Сред областите, включени в проведената инспекция по изпълнението на Програмата, бяха видът на личните данни, които се обменят, както и изясняването на правомощията на Европол и компетенциите на Съвместния надзорен орган при предаване на данни към САЩ. Взето бе решение след извършването на всяко действие по Програмата да се оставя архив, който подлежи на проверка от страна на Съвместния надзорен орган.

Друг важен аспект от работата на Надзорния орган по Европол през годината бе разработването на концепцията за аналитичните работни досиета, в т.ч. възможностите за прецизиране на критериите за достъп, критериите за

въвеждане на информация в досиетата, категориите въведени данни и как ще изглежда архитектурата за сигурност.

През годината бе обсъдена и визията за реформа на правната рамка на Европол, която да отразява съвременните развития и ефекта върху обществото на информационните технологии.

В рамките на годишните заседания на Съвместния надзорен орган по Шенген бяха обсъдени резултатите от проверките по изпълнението на различни разпоредби от Шенгенската конвенция. В детайли бяха обсъдени всички аспекти, необходими технически средства и документи по предстоящата през 2012 г. мащабна проверка на Шенгенската информационна система (SIS I+4All).

Друго важно направление от работата на надзорния орган по Шенген, с директен ефект върху гражданите, бе анализирането на резултатите от извършеното общоевропейско проучване на правото на достъп до информация в Шенгенската информационна система. Проучването допринесе за очертаване на основните разлики, които съществуват по отношение на правото на достъп в зависимост от това, дали една държава е член на Шенгенското пространство или не с цел тяхното преодоляване. Разгледани бяха и важни въпроси с цел постигане на по-голяма ефективност при обработване на исканията на граждани за достъп в случаите, когато в процеса са ангажирани няколко страни – какъв да бъде езикът на запитванията, времето за събиране на данни, действията, които трябва да бъдат предприети при отказ, и ролята на органите по защита на данните.

Акцент в работата на Координационната група по надзор на „Евродак“ през 2011 г. бяха подготовката и извършването на проверката за предварително изтриване на данни в системата на „Евродак“, както и приемането на Доклад за резултатите. Комисията за защита на личните данни предостави своя принос по изпълнение на разпространен до държавите членки въпросник, като направените коментари бяха отразени в окончателния доклад.

2011 г. бе от значение и за засилване на сътрудничеството на Съвместния надзорен орган по „Евродак“ с организации като „Амнести Интернешънъл“, Службата на върховния комисар на ООН за бежанците и Европейския съвет за

бежанците и изгнаниците. Задълбочаването на сътрудничеството има за цел да разкрие нови начини за споделяне на информация и ще спомогне за обмяната на опит, добри практики и предприемането на съвместни действия.

Важни въпроси бяха обсъждани и по линия на Работната група по полиция и правосъдие, сред тях: План за действие по прилагане на Стокхолмската програма и преглед на управлението на информацията в сферата на свободата, сигурността и правосъдието и съвместно проучване на практиката по обработка и по-нататъшно използване на ДНК профилите в работата на органите по правоприлагането.

През 2011 г. Комисията взе участие в заседанията на Работната група по чл. 29 и подгрупите в нея, на които бяха дискутирани важни въпроси във връзка със защитата на личните данни, като: договора Сейф Харбър (Safe Harbor) и механизмите за защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни, заложи в нея; актуализация на разпоредбите на Конвенция 108/81/ЕО; изясняването на понятия от Директива 95/46/ЕО и другите съпътстващи европейски правни актове в сферата на неприкосновеността и защита на данните; отчитане на Годишния отчет на Работната група по чл. 29 по линия, на която Комисията предостави своя принос, в който са засегнати: промените в Закона за защита на личните данни, дейностите на КЗЛД по отношение на отчитането на напредъка по Шенген, специфични случаи, разгледани в Комисията, информация относно практическото изпълнение на заложените дейности, нови правомощия във връзка с приемането на европейски правни актове; обсъждане на промените, които се предлагат в Директива 95/46/ЕО; признаване на адекватността за защита на данните в трети страни – за 2011 г. беше обсъждано и прието становището за Нова Зеландия, като предстоят произнасяне на Европейската комисия с решение, оценката на адекватността на Мексико и Израел; разглеждане на проекти на актове, свързани с електронната сигурност и дейността по линия на полиция и правосъдие; защитата на личните данни в рамките на информационната система за вътрешния пазар и системата за сътрудничество при защита на данните на потребителите; борбата срещу прането на пари; въпроси във връзка с предлагани продукти и услуги в телекомуникационната сфера.

Продължи активното участие на КЗЛД и в Международната работна група по защита на данните в телекомуникациите, на която през отчетния период основно се обсъждаха въпросите, свързани с интернат търсачките, електронните плащания, електронните адреси, неприкосновеността в социалните мрежи, използването на мобилни устройства, геолокационни и биометрични данни, електронни програми, предлагащи услуги по интернет, отчитане на посещения на потребители на уеб страници, обработката на личните данни при предаване на информация между компютри, намиращи се в мрежа.

През юни 2011 г. в Будапеща, Република Унгария, се състоя Международна конференция по защита на данните, на която се разгледаха въпросите, свързани с измененията в правната рамка за защита на данните и прилагането на настоящите разпоредби, и проблемите, свързани с тях.

В рамките на 13-ата годишна конференция на органите по защита на личните данни и личната неприкосновеност на Централна и Източна Европа се обсъдиха измененията в правната рамка, съществуващите практики по прилагането на правните актове, като от няколко сродни органа за защита на данните беше изказано желание за по-подробно запознаване с дейността на КЗЛД и за задълбочаване на двустранното сътрудничество.

През ноември 2011 г. се проведе 33-ата Международна конференция на органите за защита на личните данни и неприкосновеността, която се състоя в гр. Мексико, Мексико. Основната цел на събитието беше създаването на норми, стандарти и методологии за защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни и тяхното универсално приложение, както и постигането на по-тясно сътрудничество между органите за защита на данните. На конференцията бяха очертани следните насоки на бъдещо развитие на сферата за защита на данните: засилване на независимостта на органите за защита на данните; непротиворечивост на целите на системата; ролята на съда по отношение на защита на данните; повишаване на информираността на обществото; ефективност и скорост на изпълнение на взетите решения; силата и значимостта на органите за защита на данните; прилагането на уведомителен режим и отчетност на администраторите на лични данни; обучение и образование в областта на

защитата на личните данни; сътрудничество и обединяване на изискванията за собствениците на големи бази данни; научните изследвания и защитата на личните данни; личните данни в условията на бедствия, аварии и последващото възстановяване; ролята на специалистите по технологиите в органите за защита на данните; установяване на общи критерии за защита (специална сертификация по отношение на защита на данните и неприкосновеността).

4. Регионално сътрудничество

През 2011 г. Комисията за защита на личните данни разви динамично регионално сътрудничество чрез размяната на двустранни визити, подписването на съвместни документи и участие в редица регионални инициативи.

Комисията участва чрез свой представител в извършването на планираната проверка по линия на Конвенцията за полицейско сътрудничество в Югоизточна Европа на състоянието на защита на личните данни в Република Албания, целяща да прецени дали е гарантирано адекватно ниво на защита в страната. Останалите държави, подписали Конвенцията, са: Босна и Херцеговина, Република Македония, Република Молдова, Република Румъния и Държавният съюз на Сърбия и Черна гора. В резултат на проверката КЗЛД изрази становище, че няма пречка за стартиране на обмен на информация, съдържаща лични данни с Албания за целите и в съответствие с разпоредбите на Конвенцията за полицейско сътрудничество в Югоизточна Европа. Въпреки това беше изразена резерва относно предложеното изменение на Процедурните правила по отношение на критериите за оценка в областта на защитата на личните данни.

През 2011 г. беше поставено начало и на обсъждането на въпросите, свързани със сътрудничеството в областта на правосъдието и вътрешните работи в рамките на Източното партньорство, където Комисията подкрепи позицията на Европейската комисия относно необходимостта от насърчаване на държавите от Източното партньорство да ратифицират международните правни инструменти в сферата на защита на данните, да приемат необходимото национално законодателство и да създадат необходимите органи. Комисията изрази мнение, че

трябва да се отчетат спецификите на заложените направления и правните актове по защита на данните в тази връзка, както и да се вземат предвид особеностите при обмена на информация по отделните въпроси и се осигури адекватно ниво на защита на данните в страните извън ЕС и Европейската икономическа зона.

В периода 9–10 юни 2011 г. Комисията за защита на личните данни прие делегация на Дирекцията за защита на личните данни на Македония. В рамките на двудневното посещение българският и македонският орган по защита на данните обсъдиха широк спектър от теми, обхващащи както настоящите развития и законодателството в областта на личните данни в двете страни, така и участието в различни публични инициативи и проекти.

Посещението приключи с подписване на Декларация за съвместно сътрудничество, която ще даде възможност за задълбочаване на двустранните контакти в различни приоритетни области като защита на личните данни в процеса на развитие на технологиите и повишаване на информираността на гражданите относно техните права в областта на защитата на личните данни.

По двустранна линия беше разгледан и проект на Меморандум за сътрудничество с Държавната служба за защита на личните данни на Република Украйна за повишаване на институционалния капацитет в областта на защитата на личните данни.

XII. Административен капацитет и финансово състояние

1. Административен капацитет

1.1. Обща щатна численост

През 2011 г. общата щатна численост на КЗЛД е 81 бр. От тях:

- Заети щатни длъжности в периода януари–ноември 2011 г.:
 - по служебно правоотношение – 51 бр.;
 - по трудово правоотношение – 19 бр.
- Незаети длъжности :
 - по служебно правоотношение – 11 бр.,
 - по трудово правоотношение – 0 бр.

През отчетния период са назначени общо 7 служители: по служебно правоотношение – 6 бр. и по трудово правоотношение – 1 бр. Прекратени са служебните правоотношения с 6 служители. Преназначени са 3 служители по служебно правоотношение за заместване на отсъстващ служител. През отчетния период няма повишени в ранг или в длъжност служители.

През 2011 г. не са обявявани конкурси за заемане на свободни длъжности в администрацията на КЗЛД.

1.2. Обучение на служителите

За Комисията за защита на личните данни обучението на служителите от нейната администрация е важен елемент от управлението на човешките ресурси.

Както и през минали години, така и през 2011 г., основните принципи, на които КЗЛД заложи във връзка с обучението и повишаването на квалификацията на администрацията на Комисията, са:

- адекватност – планиране и осъществяване на обучение, отговарящо на потребността за осъществяване на качествена дейност в съответните звена;

- актуалност – обучението да отговаря на измененията в законодателството, свързано с дейността на КЗЛД и най-добрите национални и международни практики;

През отчетния период приоритет получиха онези курсове и обучения, които ще спомагат за повишаването на ефективността на работа и ще допринасят за постигане на целите на КЗЛД.

В началото на 2011 г. беше изготвен и утвърден Годишен план за обучение с две основни направления:

- задължително обучение – обучение на служители, постъпващи за първи път на държавна служба;

- специализирано обучение – за професионално развитие и повишаване на квалификацията.

- За отчетния период основна институция за реализиране на планираното обучение на служителите от Комисията беше Институтът по публична администрация (ИПА) към Министерски съвет.

През задължително обучение от ИПА преминаха **3** новоназначени държавни служители на експертна длъжност и **1** новоназначен на ръководна длъжност.

През специализирано обучение от ИПА, свързано с годишните приоритети на КЗЛД за отчетния период, са преминали 44 служители. Това обучение е свързано с професионалното развитие и повишаване на квалификацията на служителите от администрацията на КЗЛД.

През януари 2011 г. беше организиран изнесен семинар от Комисията на тема “КЗЛД – европейски стандарти в областта на защита на личните данни, България в Шенген”. В семинара взеха участие членовете на КЗЛД, служителите от администрацията, представители на МВР и медии. От страна на Комисията бяха представени и анализирани актуални за защитата на личните данни въпроси, като новите тенденции за промяна в европейската правна уредба по защита на данните и дейностите по линия на предстоящото присъединяване към Шенген.

С цел повишаване на административния капацитет на служителите от КЗЛД на 9 и 10 ноември 2011 г. беше проведен семинар, на който бяха разгледани най-

новите тенденции и насоки в защитата на личните данни. По време на семинара бяха поставени акценти на следните основни теми: проблеми, свързани с приложението на електронните съобщения и задачите, произтичащи от Регламент № 211/2011 година; изменения в Закона за защита на личните данни в контекста на рамково решение 2008/977 относно защитата на личните данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси.

Служители от администрацията на КЗЛД взеха участие и в обучения, организирани от други институции по специфични теми, свързани с осъществяването на дейността на Комисията, а именно:

- „Управление на здравословни и безопасни условия на труд”,
- „Последните промени в ЗОП” и
- „Защита на класифицираната информация” с участието на общо 13 служители.

В сравнение с 2010 г. през учебната 2011 г. се забелязва по-голям интерес за включване в курсове и програми с цел повишаване на квалификацията.

Като цяло оценката от ефективността на проведените обучения към момента показва свързаност на обучителния процес с изпълнението на целите, задачите и приоритетите на КЗЛД. Усвоените от служителите знания се прилагат в пряката им дейност.

1.3. Атестиране на служителите

Ежегодното атестиране на служителите (по служебно и трудово правоотношение) от администрацията на КЗЛД осигурява обективна информация на оценяващия ръководител за:

- равнището на професионалната квалификация на служителите в неговото звено, както и съответствието на професионалната им квалификация с изискванията, залегнали в длъжностните характеристики;
- определяне на насоките на развитие на всеки служител с цел да се подобри професионалната му компетентност;

- подобряване на взаимоотношенията в работния процес, включително между ръководители и подчинени, както и да се подобри работата в екип;
- създаване на условия за реализиране на справедливи и прозрачни процедури за професионално и кариерно развитие на служителите в КЗЛД.

В изпълнение на Наредбата за условията и реда за атестиране на служителите в държавната администрация в периода от 1 юни до 15 юли 2011 г. беше проведена междинна среща между оценяващия ръководител и оценявания служител, а през ноември 2011 г. – и заключителна среща между тях.

2. Провеждане на процедури по ЗОП и НМОП

През месец август 2011 г. бяха стартирани две процедури по реда на чл. 2, ал. 1, т. 2 от Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки с предмет: разработване на софтуер за “Система за провеждане на безхартиени заседания” и разработване на софтуер за “Усъвършенстване на Call център”. Процедурите приключиха успешно и сключени договори с класираните на първо място участници.

През месец октомври 2011 г. бяха стартирани процедури съгласно чл. 2, ал. 1, т. 2 от Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки с предмет:

- Избор на оператор на далекосъобщителни услуги по стандарт GSM – 2012 г.
- Доставка на автомобилни горива и аксесоари през 2012 г.;
- Избор на обслужващи сервиси за автомобилите на КЗЛД през 2012 г.

Процедурите приключиха успешно и бяха сключени договори с класираните на първо място участници.

От съществено значение за оптимизирането на административния капацитет на КЗЛД е преместването на КЗЛД в сграда, предоставена за безвъзмездно управление с РМС № 566/2011 г. Реализацията на тази цел е продиктувана от необходимостта за създаване на условия за нормалното функциониране на институцията и е в пряка връзка и синхрон с тенденцията на

ниво ЕС да бъдат създадени гаранции на законово ниво институционалната, финансова и материална компетентност и независимост на националните надзорни органи по защита на личните данни в отделните държави членки.

3. Бюджет

Със Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2011 г. и ПМС № 334 от 29.12.2010 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2011 г. е утвърден бюджетът за дейността на КЗЛД в размер на 2 560 000 лв.

През годината бюджетът на Комисията е увеличен със сумата от 1 400 000 лв., като е извършена корекция от Министерство на финансите във връзка с Решение № 582/2010 г. на Министерски съвет за безвъзмездно предоставяне за управление на част от имот – публична държавна собственост на КЗЛД.

В изпълнение на Решение № 566/22.07.2011 г. на Министерския съвет за отменяне на Решение № 582/2010 г. е направено предложение до Министерство на финансите и е извършена корекция за прехвърляне на средствата в размер на 1 400 000 лв. по бюджета на Министерство на отбраната за ремонт на сградата и въвеждането ѝ в експлоатация.

След извършените корекции бюджетът на КЗЛД е непроменен спрямо първоначално утвърдения в размер на 2 560 000 лв.

За обезпечаване на дейността на Комисията за защита на личните данни и нейната администрация са извършени разходи общо в размер на 2 344 993 лв., или 91,6 % от утвърдените разчети за годината. Видовете разходи, отразени по параграфи от ЕБК, са представени в таблица, както следва:

Параграф	Наименование на разходите	Сума (лева)
01-00	Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	862 978

02-00	Други възнаграждения и плащания за персонала	69 157
05-00	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	223 779
10-00	Издръжка	1 108 360
52-00	Придобиване на дълготрайни материални активи	17 935
53-00	Придобиване на нематериални дълготрайни активи	62 784
	Общо разходи по бюджета	2 344 993

През 2011 г. са отчетени приходи в размер на 75 700 лв., представляващи административни глоби и имуществени санкции, наложени с влезли в сила наказателни постановления и решения, издадени от КЗЛД като държавен орган по силата на ЗЗЛД. Съгласно ЗДБРБ за 2011 г. внесените по бюджетната сметка на КЗЛД суми от глоби и санкции постъпват в приход на републиканския бюджет.

XIII. Приоритети на КЗЛД за 2012 г.

1. Поради своя перманентен и принципен характер в работата на КЗЛД през 2012 г. ще останат приоритетни следните дейности, по които Комисията вече е стартирала работа през 2011 г., както следва:

- **Участието в дейностите, свързани с промени в европейската правна уредба на защитата на личните данни и прилагането на европейските правни инструменти, имащи отношение към защитата на личните данни.** По този приоритет активното участие и националният принос във връзка с очакваните предложения на Европейската комисия за промяна в Директива 95/46 ще бъдат основно направление в работата на надзорния орган през 2012 г. Ще стартират дейността по прилагането на национално ниво на Регламент 211/2911 г. относно гражданската инициатива и сътрудничеството на национално и европейско ниво във връзка с конкретната му реализация, както и прегледът и оценката на Директивата за задържане на данни. Ще продължи работата по актуални за ЕС теми, като обработването на резервационни данни на пътниците, обмена на информация и данни в рамките на Информационната система на вътрешния пазар и въвеждането на Европейска програма за проследяване на финансирането на тероризма. Основно предизвикателство ще бъде участието на българския надзорен орган в разработването на европейски инструменти (вкл. правни) за осигуряване на добра защита срещу извършване на киберпрестъпления и гарантиране на неприкосновеността и личните данни в сферата на телекомуникациите.

- **Продължаването на ефективната информационно-образователна дейност** по различни аспекти и сред различни целеви групи в обществото:

- Разширяване на информационната кампания и повишаване на информираността на гражданите за техните права в областта на защитата на личните данни, вкл. във връзка с предстоящото присъединяване на Република България към Шенген и към Визовата информационна система;

- Профилирана информация, насочена към младата аудитория и родителите, относно заплахите в интернет пространството.

През 2012 г. Комисията ще продължи реализирането на своята последователна политика по развитие и устойчива позитивна институционална публичност, на прозрачност и откритост в осъществяването на цялостната дейност, на ползотворно партньорство и взаимодействие с други държавни органи, с представители на гражданското общество и със средствата за масова комуникация.

• **Проучване на потребностите на администратори на лични данни от обучение в областта на защитата на личните данни.** По това направление на дейността през 2012 г. ще бъде поставен акцент върху дейността по надграждане и усъвършенстване на вече постигнати резултати. За реализацията на този приоритет е разработен специален въпросник, който има за цел да осигури „обратната връзка“ между администраторите на лични данни и КЗЛД и чието разпространение през 2012 г. ще бъде реализирано комплексно по следните начини: по електронен път, чрез приемната и деловодството на КЗЛД, в хода на контролната дейност на Комисията при извършване на предварителни, текущи, планови и последващи проверки, чрез сайта на КЗЛ, както и при обмяна на кореспонденция в хода на разглеждането на административни производства пред КЗЛД.

2. Важен приоритет на Комисията през 2012 г. е полагане на основите на най-новите направления на дейност, по които надзорният орган по защита на данните придоби компетентност с последните изменения и допълнения на Закона за защита на личните данни през 2010 и 2011 г., както следва:

• **Провеждането на преговори и сключването на споразумения за сътрудничество със сродни надзорни органи по защита на личните данни.** За тази цел още в началото на 2012 г. Комисията за защита на личните данни ще връчи на сродни надзорни органи по защита на данните одобрения от Министерския съвет като основа за водене на преговори, типов проект на споразумение за сътрудничество в областта на защитата на личните данни. За създаването на организация по реализирането на тази своя нова компетентност

Комисията ще сформира експертни екипи за подготовка и провеждане на преговорите с органите по защита на данните на отделни държави.

- **Изменения и допълнение на нормативни актове, имащи отношение към защитата на личните данни.** Комисията смята, че е изключително важно синхронизирането на Наредба № 1 за минималното ниво на технически и организационни мерки и допустимия вид защита на личните данни с най-новите развития в областта на технологиите и тенденциите за допълнителни гаранции за сигурността на данните. Предприемането на нормативни промени и в Правилника за дейността на КЗЛД и на нейната администрация също има за цел да допринесе за оптимизиране на работата на надзорния орган по линия на производствата, които се развиват пред него, както и регламентиране на правила за заличаване на администратори на лични данни в съответствие с последните законови изменения.

- **Издаването на задължителни указания във връзка със съхранението и достъпа до трафични данни съгласно Закона за електронните съобщения.** Това ново правомощие на Комисията има за цел да създаде ясни и унифицирани правила за всички субекти, участващи в процеса по задържане на трафични данни, за да даде възможност на надзорния орган да реализира в пълен обем своите контролни функции, произтичащи от Закона за електронните съобщения.

3. В съответствие с декларираните приоритети на Правителството на Република България за изграждане на електронно правителство Комисията приема предлаганите от нея електронни услуги за гражданите като част от електронното правителство на страната.

За постигане на този приоритет Комисията ще продължи институционалното сътрудничество с органите, изграждащи електронното правителство с цел включване на органа по защита на данните сред пилотните ведомства, изграждащи електронните услуги. Поддържане на публичните регистри и регистрацията на администратори на лични данни ще продължи да се изгражда по технологията „на едно гише“.

Годишният отчет за дейността на Комисията за защита на личните данни през 2011 г. е приет с решение на Комисията на заседание, проведено на 25 януари 2012 г. (Протокол № 5).

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Венета Шопова

ЧЛЕНОВЕ:

Красимир Димитров

Валентин Енев

Мария Матева

Веселин Целков